500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2151
ÇARŞAMBA 6 HAZİRAN 1979

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Parlamento'da İşgüzar haftası...

İşgüzar için genel görüşme açılması kabul edildi

- Birleşimi yöneten MHP'li Ali Fuat Eyüboğlu ile AP'li Müfit Bayraktar arasında tartışma çıktı ve Eyüboğlu Bayraktar'a «Çok lüzumsuzsunuz sayın Bayraktar» dedi
- Ecevit Hükümeti'nin istifa etmesine de yol açabilecek genel görüşmenin oylaması cumartesi günü
- Bugün yapılacak TBMM ortak toplantısında Demirel hakkındaki yolsuzlukları araştıran komisyonun başkanının seçilmesi bekleniyor...

Haber Merkezi — Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu ve bazı AP'li parlamenterler tarafından verilen gensoru önergesi 411 oyla kabul edildi. Bir süre önce CHP'den istifa eden Ramazan Yıldırım ise red oyu kullandı. Gensoru ile ilgili olarak bir konuşma yapan İşgüzar eleştirileri yanıtladı ve bugünkü birleşimde mal beyanında bulunacağını söyledi.

Feyzioğlu ve AP'li milletvekilleri tarafından verilen gensoru önergesinde Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'ın SSK'da yolsuzluk yaptığı öne sürülüyor.

Genel görüşmenin Anayasaya göre en geç pazartesi günü yapılması gerekiyor. Büyük bir olasılıkla «teamül» gereği görüşmeler yarın başlayacak. O gün görüşmenin bitmesi halinde oylama cumartesi günü yapılacak.. Meclisteki denge neden...e cumartesi günkü oylamanın hükümetin en uzun günü olması beklenmekte. CHP'nin ve bağımsız bakanların Meclisteki sandalyesine karşın muhalefetin 214 oyu bulunmakta. 9 bağımsız milletvekilinin oyunun rengi ise henüz belirlenmemiş bulunmaktadır.

Politik çevreler bağımsızların pek büyük bir kısmının iktidarla birlikte olacağını belirtiyorlar ve bu kez de Ecevit Hükümetinin ayakta kalacağını bildiriyorlar.

Parlamento'da içinde bulunduğumuz hafta «İşgüzar haftası» olarak niteleniyor.

Dün ad okunarak yapılan yoklama sonunda salonda çoğunluğun bulunduğu saptandı. Meclis'te, CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu ve 14 arkadaşı tarafından Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında verilen gensoru önergesinin günde-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

1 Mayıs'ın yasallaşması için Başbakana 150 bin imzalı dilekçe verildi

1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak yasallaşması için, ilk etapta toplanan 150 bine yakın imza Başbakanlığa verildi.

DİSK 1. Bölge Temsilcisi Ali Kaya konuyla ilgili olarak basına yaptığı açıklamada 1 Mayıs'ın kutlanmasını engellemeye yönelik baskıların 1979'da en uç noktaya ulaştığını belirtti. Açıklamada şu görüşlere yer verildi:

«1923'te işçi bayramı olarak kutlanması yasaklanan 1 Mayıs, 1976'da DİSK'in öncülüğünde bu uzun aradan sonra yine «işçi bayramı» olarak kutlanmıştır. 1923'ten 1976'ya kadar geçen zaman süresi içinde her 1 Mayıs öncesi ülkede geniş tutuklamalar yapılmış, bu yolla «işçi bayramı» engellenmek istenmiştir. 1976'da 1 Mayıs'ın «işçi bayramı» olarak kutlanmasından sonra da baskı ve engellemeler son

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Maraş davası: 2. gün

Sanık avukatları duruşmayı uzatmaya çalışıyor

- Aralarında AP Adana İl Başkanı'nın da olduğu sanık avukatları sürekli dilekçe veriyor
- TİKP'nin, Kahramanmaraş davasına bölgede siyasal güç kazanmak ve kitlelerden puan toplamak için ilgi gösterdiği bildiriliyor

Haber Merkezi — Kahramanmaraş kitle katliamının 803 sanığının yargılandığı duruşmanın ikinci gününde de kimlik saptaması devam etti. Bu arada sanık avukatlarının basın mensuplarının görev yapmasının kısıtlanmasını isteyen dilekçeleri duruşma yargıçları tarafından reddedildi. Bunu sanık avukatlarının yeni dilekçeleri izledi.

Öte yandan, duruşmaya müdahil olarak katılan bazı avukatların TİKP yönün-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

142'nin iptali istemi yine geri çevrildi

- Anayasa Mahkemesi konuyu İstanbul 2. Ağır Ceza'nın yetki kapsamında görmedi

Ankara (AA) — Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin «Türk Ceza Kanunu'nun 142. maddesinin iptali istemi» ne ilişkin başvurusunu aynı mahkemenin yetkisi kapsamı içinde görmediğinden ikinci kez geri çevirdi.

Yüksek Mahkeme, konu üzerinde yaptığı incelemeden sonra, maddenin iptalini, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yetki kapsamı içinde görmedi, söz konusu maddenin İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi görev alanı içersinde bulunduğu yolunda karar aldı.

Bu nedenle, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin istemi geri çevrildi.

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Sovyetler 100 bin ton ham petrol daha gönderecek

Ankara, (ANKA) — Türkiye - Sovyetler Birliği Ekonomik İşbirliği Karma Komisyonu'nun 31 Mayıs'tan bu yana Ankara'da sürdürülen çalışmaları dün tamamlandı ve görüşmeler sonunda taraflar arasında toplam 7 belge imzalandı.

Karma Komisyonu'nun dördüncü toplantısında, Türkiye heyetine, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Hikmet Çetin, Sovyet heyetine de Sovyetler Birliği Dış Ekonomik İlişkiler Devlet Komitesi Başkanı S. A. Skacrov başkanlık etti.

Karma Komisyonu'nun dördüncü toplantısı sırasında, iki ülke arasında petrol alımını içeren protokol çerçevesinde, şimdiye dek gerçekleştirilen 1,5 milyon tonluk bağlantıya ek olarak 100 bin tonluk ham petrolün gönderilmesine ilişkin bir sözleşme imzalandı. Protokolun 1979 yılı için öngördüğü 3 milyon tonluk petrol alımı hedefine ulaşmak için geriye kalan 1,4 milyon tonluk bağlantıları görüşmek üzere, bir Türkiye heyeti, bu ay içinde Sovyetler Birliği'ne gidecek.

ÖTEKİ BELGELER

Karma Komisyonu'nun çalışmalarının sona erdiği

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

MHP yönetimi ağır cezada yargılandı

- Savcı dosyanın Sıkıyönetim Mahkemesine devrini istedi

Ankara (POLİTİKA) — Ankara Altıncı Ağır Ceza Mahkemesinde dün MHP Genel İdare Kurulu üyeleri hakkında açılan davada dosyanın Sıkıyönetim Mahkemesine gönderilmesi istendi. Savcı Ziya Özgüzel mahkemenin görevsizlik kararı alması ve dosyayı Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine devretmesi gerektiğini söyledi.

MHP'nin «Tüm yetkilerin sıkıyönetime devredilmesini» isteyen bildirisinden sonra genel idare kurulu üyeleri hakkında dava açılmıştı.

Ankara Altıncı Ağır Ceza Mahkemesinde dün yapılan duruşmada MHP yöneticilerinin ifadeleri alındı.

Duruşma Savcısı Ziya Özgüzel'in, davaya sıkıyönetimin ilanını gerektiren olaylar arasında görerek, Sıkıyönetim Mahkemelerinde bakılmasını istemesi üzerine

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

CHP Grup Başkanvekili seçilemedi

Ankara (Politika) — CHP Millet Meclisi Grubunun dünkü toplantısında yapılan seçimler sonunda CHP Grup Yönetim Kurulu üyeliklerine Sinop Milletvekili Tevfik Fikret Övet, Elazığ Milletvekili Faik Öztürk, Muğla Milletvekili Sami Gökmen seçildi. Grup Başkanvekilliği seçiminde ise adaylar yeterli oy alamadı. Grubun dünkü toplantısında Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında bundan sonra verilecek tüm gensorular için red oyu verilmesi kararlaştırıldı.

CHP Millet Meclisi Grup Yönetim Kurulunda boş o-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

AP saldırısı devam ediyor

- AP lideri Demirel, Başkanlık Divanının sert çıkışını Genel İdare Kuruluna da onaylattı
- Tabi Senatörlüğün kaldırılmasını öngören yasa tasarısı Meclis Başkanlığına verildi
- CHP Senatörü Hamdi Özer de Cumhurbaşkanına çattı

Ankara, (POLİTİKA) — AP Genel Başkanı Süleyman Demirel başkanlık divanının arka arkaya yayınladığı iki sert bildiriyi dün toplanan Genel İdare Kuruluna da onaylattı. AP Genel İdare Kurulu toplantısından sonra yayınlanan bildiride Ecevit sert bir dille eleştirildi. Ecevit'in meclisteki çoğunluğunu yitirmesi nedeniyle bir süre önce partisinden istifa eden bir milletvekiline, salt bir oy kazanmak için bakanlık verildiği öne sürüldü.

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

THKP-C üyesi olduğu öne sürülen 13 kişi yakalandı

- DİSK Genel Sekreteri Işıklar'ın 7 günden 3 yıla kadar hapsi istendi

Haber Merkezi — İstanbul Emniyet Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre Hipodrom, Kadıköy İETT İdaresi ile üç banka soygunu, Cerrahpaşa önünde korsan miting ve bir polis otosunun silahla taranıp polis memuru Ahmet Yetiş'in öldürülmesi ve iki polis memurunun yaralanması, MHP İstanbul İl Başkanı Recep Haşatlı ve oğlu Mustafa Haşatlı'nın öldürülmesi, Kuşdili MHP binasının taranıp Seyfullah Ekşioğlu'nun ayrıca Cihan Erdeniz ve Mustafa Erdeniz'in öldürülmesi, çeşitli yerlerin bombalanması olaylarına karıştığı öne sürülen «THKP-C ve MLSPB» örgütü üyesi 13 kişi yakalandı. Girişilen operasyonlarda çok sayıda otomatik silah, el bombası, fitilli fünye, şarjör, gerilla tipi silahlara ait kabza, subay ve polis giysileri, muhtarlık kaşeleri, mermi, şapka ve peruklar ele geçirilmiştir. Ayrıca, bazı işadamları ile askeri ve Emniyet teşkilatında çalı-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

MKE'de Türk-Metal'in yetkisine itiraz ediliyor

Ankara (Politika) — MKE işyerlerinde Türk-İş'e bağlı Türk Metal'i yetkili kılan irade beyanına bu hafta içinde itiraz ediliyor.

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası 2. Bölge Temsilcisi Abdullah Yılmaz itiraz dilekçelerinin gerekçeleri ile birlikte hazırlandığını belirterek «Yetkinin kesinleşmesi mahkeme kararlarına, yargıtay kararına bağlıdır. Yargıtay'da mesele kesinleşinceye kadar hiçbir kimsenin toplu sözleşme masası-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

TÖB-DER'de olağanüstü tüzük kurultayı olasılığı belirdi

Ankara (POLİTİKA) — TÖB-DER Yönetim Kurulunun, İçişleri Bakanlığının aldığı kararın iptali için Danıştay'a yaptığı başvuru «yürütmeyi durdurma» şeklinde 22 hazirana dek sonuçlanmazsa, olağanüstü genel kurulda derneğin amaç ve çalışmalarına ilişkin tüzük maddesinde değişiklik yapılacak.

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

- Nikaragua'nın Orta Amerika'da stratejik önemi bulunuyor

Nikaragua'da ayaklanmayı genel grev izledi

Dış Haberler Servisi — Nikaragua'da Somoza rejimine karşı başlatılan genel ayaklanma sürerken genel grevin başladığı bildirildi. Öte yandan, Sandinist Cephesi Ulusal Muhafızları arasındaki çarpışmaların bütün yoğunluğuyla devam ettiği haber verildi. Çarpışmalar

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Milli Birlik Grubu Demirel'i anayasal düzeni hedef almakla suçladı

Ankara (ANKA) — Milli Birlik Grubunun dün yaptığı toplantı sonunda Grup Başkanı Fahri Özdilek imzasıyla yayınlanan bildiride AP Genel Başkanı Süleyman Demirel sert şekilde eleştirildi.

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Kamran İnan istifa dilekçesini Atalay'a verdi

Ankara (Politika) — Adalet Partisi Bitlis Senatörü Kâmran İnan senatörlükten istifa ettiğini bildiren mektubu dün Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay'a verdi. İnan'ın istifa

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Dış yardım en erken Temmuz ayında gelecek

Ankara (ANKA) — Türkiye'nin batılı ülkelerden sağlayacağı kredilerin kullanımının gecikeceği bildiriliyor. ANKA muhabirinin edindiği bilgiye göre Uluslararası Para Fonu ile Paris'de sürdürülen görüşmelerin beklendiği gibi «olumlu» bir biçimde sonuçlandırılabilmesi halinde, Fon'un Yönetim Kurulu 21 haziranda yapacağı toplantıda Türkiye'nin durumunu görüşecek ve «stand-by» kararını verecek.

Maliye Bakanlığı yetkilileri, «stand-by» kararının 21 hazirandaki Fon Yönetim Kurulu toplantısında alınmasına büyük önem veriyorlar. Kararın 21 haziranda alınamaması halinde, Para Fo-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

YARDIM GELMEDEN PAZARLIK BAŞLADI
BUGÜN 4. SAYFAMIZDA

gündem
ÖZLEM ÖZGÜR

Sıra Hükümette mi?

Türkiye dört yılı aşkın bir süredir, sancılı bir bekleyiş içinde kıvrandı durdu. Batı ilgili dönem boyunca, Türkiye'nin taze para ve süresi gelen borçların ertelenmesi isteminde somutlaşan beklentisini, sürekli oyaladı...

Oysa, hem MC hükümetleri, hem de CHP ağırlıklı Hükümet, Batı ne istemişse verdi, İMF ne demişse yaptı. O zaman, akla şu soru takılıyor: Çok küçük ayrıntılar bir yana, her isteğine "evet" denilmesine karşın, acaba Batı, neden bu kadar uzun bir süre Türkiye'yi oyalamak gereğini duymuştur?

Bunun temel nedeni, Batı'nın ve büyük sermaye çevrelerinin, yıllardan beri gündemden inmeyen bir isteğinin, bir türlü gerçekleştirilememiş olmasıdır. Bu istek, Türkiye'de bir "güçlü hükümet" (!) formülünde somutlaşmaktadır...

Yıllardır işlenen CHP-AP koalisyonu, "Milli Birlik Hükümeti" yaftalı bir yönetim ve sürekli provoke edilen açık bir diktatörlük, emperyalist-kapitalist sistemin ve kodaman sermayenin istediği, "güçlü hükümet"in değişik biçimleridir.

Böylesi bir hükümet modeli, hayata henüz geçirilebilmiş değil. Buna karşın, Batı dünyası, paranın ucunu gösterdi. Peki, bu yeni durumu nasıl açıklamalı? Emperyalist-kapitalist sistem, istediği "güçlü hükümeti" işbaşına getirememesine karşın, neden istenen "taze para" ve borç ertelemelerine "evet" dedi?

Bunun nedeni birden fazla. Ama, birisi ve esas olanı anılmaya değer: Bu, son birkaç ay içinde Orta Doğu ve bu bölgeye yakın yörelerde ortaya çıkan köklü değişikliklerle ilgili... Afganistan, Etiyopya, İran ve Yemen'de karşı devrimleri getirmek için yürütülen provokasyonlar, ardından tezgâhlanan Camp David ihaneti, emperyalist odaklara umduğunu veremedi... Bu ülkelerde karşı devrimler gerçekleştirilemedi... Camp David ihanetiyle, Arap halklarını bölme girişimleri boşa çıktı...

Başını ABD'nin çektiği emperyalist güçler, Orta Doğu, Asya ve Afrika'da yitirdikleri mevzileri yeniden ele geçirebilmek için, bugünlerde büyük bir provokasyonun hazırlığı içindedirler... Ve bu amaçla kullanılmak istenen yöntem ise, kesinlikle bir sıcak savaştır. Sıcak savaşı getirecek bir saldırının tezgâhlandığı yöre, Orta Doğu ve özellikle Lübnan'dır.

İsrail'in Lübnan'a saldırısı ile başlatılmak istenen sıcak savaşın, Arap halklarını, Orta Doğu ve öteki pekçok Afrika ülkesini de içine alacak bir biçimde genişletilmesinin hazırlıkları yapılmaktadır...

Böylesi bir büyük patlamanın eşiğinde bulunan Orta Doğu'da, bu tür bir operasyonun yürütülebilmesi ve bu provokasyonun başarı şansı, bir anlamda, Türkiye'nin bu konuda takınacağı tavra ve Türkiye'de bulunan ABD ve NATO üslerinin planlanan sıcak savaşta kullanılabilmesine bağlıdır.

Türkiye'nin bu konuda, Batı'nın tüm isteklerine "evet" deyip demediği çok açık değildir. Ama, açık olan bir yan, Türkiye'nin Batı'ya, pekçok şeyde olduğu gibi, bu noktada da büyük ödünler verdiğidir. İşte, CHP ağırlıklı Hükümete, bu kadar bekleyişten sonra, son anda taze para verilmesinin ve süresi gelen borçların ertelenmesinin temelinde yatan esas neden budur.

Ancak, planlanan bu sıcak savaşta Türkiye'nin Batı'nın yanında yeralması, üslerin itirazsız kullanılabilmesi için, yine de CHP ağırlıklı Hükümet, Batı'nın istediği bir hükümet biçimi değildir. Kaldı ki, CHP ağırlıklı Hükümet'in yıkılması ve yerine açık faşist bir diktatörlüğün getirilmesi istemi, yalnızca, Orta Doğu'da tezgâhlanan büyük provokasyon için zorunlu değildir. Aynı zamanda, böylesi bir yönetim değişikliğini, iç dinamik olarak Türkiye'nin nesnel koşullarından kalkan Batı ve işbirlikçi, tekelci sermaye zorunlu görmektedir...

Gerek Orta Doğu'da tezgâhlanan saldırının zaman yitirilmeden başlatılması zorunluluğu, gerekse Türkiye'nin içinde bulunduğu bunalımların zaman boyutunda gitgide daha da derinleşmesi, göreli demokratik bir ortamda bile bu sorunlara hiçbir çözüm getirilememesi ve işçi sınıfı hareketinin sürekli yükselmesi, CHP ağırlıklı Hükümeti yıkıp yerine faşist bir diktatörlüğü dayatma istemini güncel ve ivedi bir duruma getirmiştir...

Boyalı basında yeralan TÜSİAD'ın boy boy ilanları, Nazlı Ilıcak, Rauf Tamer, Metin Toker gibi hem içten, hem de dıştan güdümlü kalemlerin son günlerde artan saldırıları, Sabancı'nın "bu hükümet beceriksizdir, güçlü hükümeti çıkaracağız" biçimindeki sözleri, Demirel'in iyice azgınlaşan ve Çankaya'ya değin uzanan provokasyonları, Akova'nın istifası vb. tüm bunlar, hızlandırılan hükümet yıkma girişimlerinin çok yalın kimi örnekleridir...

CHP üst yönetimi ve CHP ağırlıklı Hükümet, böylesi büyük bir tehlikeyi görebiliyor mu dersiniz?

FORUM

Sermaye sınıfının ve onların sözcüleri, yayın organları, politikacıları, uşaklarının KÖY-KOOP'a karşı saldırıları, KÖY-KOOP'u sürekli gündemde tutmaları, KÖY-KOOP'tan çekinmeleri ve kuşkuları, KÖY-KOOP'u çökertmek istemeleri hiç de nedensiz değildir.

Antiemperyalist ve antifaşist tüm eylemlere katılır, KÖY-KOOP'un gerek kitle tabanını oluşturan bireyler, gerekse yönetim organlarında görev alan yöneticiler köylülüğün en büyük bağlaşığının işçi sınıfı olduğunun da bilincindedir.

KÖY-KOOP'A SALDIRI

Yalçın DOĞANER
ZİRAAT YÜKSEK MÜHENDİSİ

1977'de KÖY-KOOP Acıgöl Birliği Başkanı ve KÖY-KOOP Genel Başkan Yardımcısı Tuncer Ergüler, gece düğünden dönerken pusuya düşürülür ve yaralanır. Yüzü usturayla parçalanır. Öldürülmek istenir.

1978'de KÖY-KOOP Adana Birliği Genel Müdürü Akın Özdemir faşist katillerce öldürülür.

1979'da KÖY-KOOP Manisa Birliği'ne bağlı Gölmarmara Köyü Kooperatifi Başkanı Mustafa Aklar kimliği belirlenemeyen kişilerce vurulup öldürülür.

KÖY-KOOP Kırşehir Başkanı Bekir Dalgalı ETKO adlı yasadışı örgütten «Suyun içindi.. Sonun yakındır» diye mektup alır. [illegible] gün sonra da ehliyeti kaçırılır. Birkaç gün sonra cesedi parçalanmış olarak Mucur yöresinde bulunur.

Çankırı, Yozgat, Manisa KÖY-KOOP Birlikleri saldırıya uğrar, taşlanır, tahrip edilir.

KÖY-KOOP yöneticilerine ve çalışanlarına tehdit mektupları yağar. Tartaklanır, dövülürler.

KÖY-KOOP Merkez Birliği binasına bomba atılır, bekçileri dövülür.

Gerici ve boyalı basın (Aydınlık ayrık değil) KÖY-KOOP'u diline dolar. KÖY-KOOP'u kamuoyunda küçük düşürmek, gelişmesini engellemek, geriletmek için elinden geleni ardına koymaz.

Tekelci sermayenin sözcüleri kooperatiflere sağlanan (!), ya da sağlanması öngörülen kaynak, olanak ve ayrıcalıkları çok görür ve kooperatifçiliğin geliştirilmesine yönelik tüm girişimleri engellemeye çalışırlar.

Sermayenin parlamentodaki sözcüleri de KÖY-KOOP ile ilgili soru önergeleri verir, durmadan usanmadan soruşturma açılmasını isterler.

KÖY-KOOP'un kapatılmasını isteyecek kadar ileri gidenler görülür.

Bürokrasi, kooperatifçiliğin geliştirilmesi, yetkinleştirilmesi bakımından devlet plan ve programlarında ve hükümet programında öngörülen hedeflere ulaşılmasını engellemek için her türlü zorluğu çıkarır.

Kooperatifçilik hareketini denetlemek ve sermaye sınıfının çıkarı doğrultusunda yönlendirmek amacına ulaşamıyacağını anlayan sermaye sınıfı, başka tür yöntem uygular ve KÖY-KOOP'u içten çökertmeye çalışır. Ama başarı sağlayamaz. Köprülerin altından çok su geçmiş, KÖY-KOOP kitle tabanı, kimin kimden yana, kimin kime karşı olduğunu ve örgütlü savaşımın gereğini ve önemini kavramıştır.

Sermaye sınıfının ve onların sözcüleri, yayın organları, politikacıları, uşaklarının KÖY-KOOP'a karşı saldırıları, KÖY-KOOP'u sürekli gündemde tutmaları, KÖY-KOOP'tan çekinmeleri ve kuşkuları, KÖY-KOOP'u çökertmek istemeleri hiç de nedensiz değildir.

KÖY-KOOP NEDİR?

KÖY-KOOP nedir? Ne yapar? Kimden yana, kime karşıdır? Bu sorular yanıtlanırsa yukarıdan beri sıralanan saldırıların, engellemelerin nedeni anlaşılır.

KÖY-KOOP 1971 yılında 9 kooperatif birliğinin oluşturduğu, bir Kooperatifler Merkez Birliğidir. Bugün 54 kooperatif birliğini, 2314 Birim kooperatifi ve 1.236.000 küçük ve orta köylüyü çatısı altında toplayan KÖY-KOOP varlığını her dem duyurur, etkinliğini giderek artırır, sözünü geçirir, önerisini benimsetir, adı uluslararası düzeyde anılır, ekonomik demokratik bir kitle örgütüdür.

KÖY-KOOP her eyleminde, kitle tabanını oluşturan yoksul ve küçük-orta köylülüğün ekonomik çıkarlarını hesaba kattığı kadar, eylemin politik ve toplumsal geçerliliğini de hesaplar. Üretimde verimi artırmak için üretimi planlıyabilmek gereğini duyar. Ve bunun için de üretimi toplumsallaştırmak ve üretim araçlarının toplu kullanımını gerçekleştirmek koşullarının yaratılmasını öngörür. Bu koşulların yaratılabilmesi bakımından da toprağın mülkiyet açısından dağılımındaki adaletsizliğin giderilmesini ister. Açıkçası Demokratik bir «Toprak Reformu» yapılmasını zorunlu görür. Toprak reformu yapılması istemiyle de yetinmez, üretim kooperatifçiliği ile iç içe bir uygulamadan yana tavır alır. Tarıma dayalı sanayi tesisleri kurmak için çaba harcar, kurar, işletir, ve tarımsal sanayi ürünlerini iç ve dış pazarda satmaya çalışır. Tarımsal girdilerin dışalımı ve dağıtımı ile tarımsal ürünlerin dışsatımının Kooperatifler eliyle yapılmasını savunur. Üreticiden tüketiciye doğrudan mal ve hizmet sunumunu gerçekleştirmek için KÖY-KOOP pazarlarını kurar. Kır-Kent arasındaki ve kır kesiminin kendi içindeki gelir farklılaşmasını gidermek ve toplumun demokratikleştirmesini sağlamak için yapılan her türlü girişimi destekler ve görev üstlenir. Antiemperyalist ve antifaşist tüm eylemlere katılır. KÖY-KOOP'un gerek kitle tabanını oluşturan bireyler, gerekse yönetim organlarında görev alan yöneticiler köylülüğün en büyük bağlaşığının işçi sınıfı olduğunun da bilincindedir.

Böylesine bir örgüt, doğal olarak, burjuvazinin, emperyalizmin ve faşist çetelerin boy hedefi olacaktır. Bunda anlaşılmayacak bir yan, şaşılacak bir durum olmasa gerektir.

İLAN
İstanbul 2 nci İcra Memurluğundan

979/2006

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 12.000 lira değerinde hesap makinası ile 4000 lira değerinde brother marka çanta daktilo makinasının açık artırması 7.6.979 günü saat 12 - 12.15 arası Çemberlitaş Peykhane Caddesi No: 53/A Yeddieminlik Müessesesinde yapılacaktır.

Aynı borçtan dolayı hacizli olup satışına karar verilen 4000 lira değerinde müdür masası, 13.000 lira değerinde para kasası, 2500 lira değerinde yazıhane masası ile 5000 lira değerinde koltuk takımının açık artırması 7.6.979 günü saat 16.30 - 16.45 arası Osmanbey Kırağı Sokak No: 34 Pamir Konfeksiyonda yapılacaktır. O gün mahcuzlara verilecek bedeller muhammen kıymetlerinin % 75 ni bulmadığı takdirde 8.6.979 günü aynı mahaller ve aynı saatlerde ikinci satışları yapılarak ençok pey sürene ihale edileceği, ihale karar pulu ve dellaliyenin alıcıya ait bulunduğu ilan olunur.

(Basın: 4237) — 1589

İLAN
İstanbul 16. Asliye Hukuk Hakimliğinden

E. 1978/533

Davalı: Yeter Şimşek. Salih kızı. Küçükayasofya Medrese Sokak No: 14 Sultanahmet. İst.

Davacı Mahmut Şimşek tarafından aleyhinize 7.9.979 tarihinde ikame olunan şiddetli geçimsizliğe müstenid boşanma davasının yapılan duruşması sonunda, Subuta eren dava veçhile davacı Mahmut Şimşek ile davalı Yeter Şimşek'in boşanmalarına, ceza tayinine yer olmadığına, masrafların davalıya tahmiline temyizi kabil olmak üzere 16.5.1979 tarihli E. 978/533. K. 979/213 sayılı karar özeti de davalıya ilan yolu ile tebliği, kanuni süre içinde temyiz edilmediği takdirde hükmün kesinleştirileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere işbu hüküm özeti davalıya ilanen tebliğ olunur.

(Basın: 4236) — 1588

yorum
OYA BAYDAR

"Kahraman" Maraş

MARAŞ'A neden «Kahraman» dendi? Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında, kadın-erkek, genç-yaşlı, emperyalist işgalcilere karşı kahramanca savaştığı için... Sonra yıllar geçti aradan, emperyalist güçler Türkiye'yi yeniden cendereye aldılar. Yerli uzantılarıyla, işbirlikçileri, ortaklarıyla, bir örümcek gibi sardılar dörtbir yanı. Kahramanlardan, kahramanlıklardan geriye kalan, aslında bir ad, bir sıfat oldu.

KAHRAMANMARAŞ 1978 Aralığının 19'unda başlayan hafta boyunca, belki de Kurtuluş Savaşı'ndakinden daha acı günler geçirdi. Bir o kadar da kanlı günler. Bilmeyiz o zamanlar da, dokuz aylık hamile kadınların karınları deşilip çocukları kanlar içinde çıkarılmış mıydı dışarıya?. Bilmeyiz düşman işgali altındaki Maraş'ta o kadar çok küçük çocuk öldürülmüş, yaralanmış mıydı emperyalist işgalciler tarafından? Böylesine bir vahşet olmuş muydu? 1978 yılının 19 Aralığında, işgal ordularından görmediği vahşeti gördü Maraş. İnsanı insanlığından, insanı çağından utandıran bir vahşet.

ŞİMDİ Kahramanmaraş davası başlamış bulunuyor. Askeri savcının iddianamesi bile, insanlık dışı kitle kırımını yaratanların, planlayanların, tahrik edenlerin, kırıma bizzat katılanların, katılanların başında yürüyenlerin kimler olduğunu, hangi güçlere bağlı bulunduklarını ortaya koyuyor. İddianame, olayların başında ve içinde ÜGD militanlarının yeraldığını onların ardında faşist odakların bulunduğunu açıkça gösteriyor. Aslında bilinmiyor muydu bu gerçek? Daha ilk günden biliniyordu. Türkiye'nin tüm demokrasi güçleri, Türkiye'nin tüm namuslu insanları daha o gün biliyorlardı Maraş katliamının, kitle kırımının ardında örgütlü-örgütsüz faşizmin yattığını.

BU gerçeklerin böylesine açık olduğu bir sırada, CHP ağırlıklı hükümet ve Başbakan faşizm olgusunu kavrayamayan aynı tutarsız tavrıyla «aman açık açık sağa vurmayalım, MHP'yi hedef almayalım» tavrıyla böyle yaparsa hükümetini koruyabileceği umuduyla lastikli lâflar ediyordu.

SIKIYÖNETİM Maraş olayları bahane edilerek, o ortamda ilan edildi. Ve sıkıyönetimin ilanına neden olan Maraş olaylarının davası, nihayet, olaylardan üç buçuk ay sonra başlayabildi. Neden geç kalmıştı bu kadar? Kimlerdi Kahramanmaraş davasının açılmamasını, savsaklanmasını isteyenler? Kimler koruyordu kanlı katilleri? Bugün bu soruların cevabı, gören gözler için ortada.

MARAŞ «Kahraman» adını Kurtuluş Savaşı'nda almıştı. Ama Maraş, asıl şimdi kahraman olacak. Türkiye'nin tüm demokrasi güçleri ağırlıklarını koyabilirlerse; Türkiye'nin namuslu insanları Maraş kitle kırımının, Maraş faciasının, Maraş utancının ardında sırıtan faşizmin çirkin yüzünü, ÜGD falan denilen örgütlerin gerçek bağlarını, gerçek desteklerini, Türkiye'deki faşist örgütlenmeyi görebilirlerse; Maraş Davası faşizmin yargılanmasına dönüştürülebilirse; Maraş davası ÜGD'si MHP'si ETKO'su benzerleriyle, tüm bir örgütlenmenin halkalarını birer birer ortaya çıkarabilecek, sergileyebilecek bir sonuca varabilirse, Maraş bir kez daha ve gerçekten Kahraman olacak.

BUNU başarmanın tek yolu ise, Türkiye demokrasisi güçlerinin davaya sahip çıkmaları; ellerindeki tüm olanakları kullanarak, Maraş olaylarının gerçek yüzünün aydınlanmasına yardımcı olmaları; «iyi saatte olsunlar» baskılarıyla olayların gerçek yüzü gizlenmeye kalkışılırsa, bu baskıların aşılabilmesi için ellerinden geleni yapmaları demokrasi savaşımını layıkıyla sürdürmeleridir.

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1) Geçtiğimiz günlerde Devlet Bakanlığından istifa eden bağımsız milletvekili. 2) Irak'ta bir parti - Kırmızı. 3) Karşılıklı tesir. 4) Schmidth, d'Estaing, Callaghan ve Carter'in ünlü toplantısının yapıldığı yer. 5) Anadolu'da «boşuna konuş» anlamına bir söz - Kısa zaman - Türk Lirasının simgesi. 6) Selam sözü - Bir harfin okunuşu. 7) Göz rengi - Gösteriş, şatafat. 8) Tersi, bir fizik kanunu - Su. 9) Açıklama - Tren yolu. 10) Genişlik - Bir kadın adı.

YUKARDAN AŞAĞI:

1) Yemeği yapılan bir cins ot. 2) Doğal - Tersi, bir emir. 3) Olay - Anadolu'da bir petrol bölgesi. 4) Tersi, vaka - «İyi oldu» anlamında bir söz. 5) Tersi, bir erkek adı - İskambilde birli. 6) Kıbrıs'ta komünist partisi - Oduncunun aracı. 7) Tersi, bir kadın adı. 8) Tersi, bir çok Fransa kralının adı - Olagelen, geçen. 9) Seks simgesi - Tarım aleti. 10) Tersi, nota - Üzüntü - Bir harfin okunuşu.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:
SOLDAN SAĞA:

1) Abasıyanık. 2) Şamata - Asl. 3) ırA - Isınma. 4) Kader - ilaF. 5) Kasr. 6) tahayeS - La. 7) alaM - Sal. 8) Şike - İdame. 9) rM - Makara. 10) afI - Maki.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

1) Aşık - Taşra. 2) Baraka - IMF. 3) amaD - Hak. 4) sA - Elalem. 5) Itır - Ya - Aç. 6) Yas - Kemik. 7) ılaS - Dam. 8) naniS - Sara. 9) Ismarlamak. 10) kiaF - alE.

Okurlardan Politika'ya

POLİTİKA OKURLARINA ÇAĞRI...

Politika Gazetesi bugün başlayan yeni dönemini duyurmak amacıyla verdiği televizyon ilanlarında şöyle dedi:

«Gazeteniz Politika. Kitlelerin sesi, sözü..»

Bu söz boşuna değildir. Politika bir günlük gazete olarak kitlelerin sesi ve sözü olmayı kesinlikle hedeflemektedir. Bu onun temel yayın ilkelerinden biridir. Bir günlük gazete *«kamuoyunu oluşturur ve kamuoyunu yansıtır»*. Bu diyalektik ilişkidir ki gazeteye hayat verir, işlev kazandırır.

Oysa günümüzde geniş emekçi kitlelerin, demokrasi güçlerinin seslerini duyurma olanakları son derece kısıtlı. Tekelleşmiş basının sütunları kitlelerin sesine ve sözüne kapalı. Bu demokratik kamuoyunun sesini, sözünü etkili bir biçimde duyurabilmesinin önünde duran ciddi bir engel.

Politika Gazetesi, haberleriyle, yorumlarıyla, inceleme araştırmaları, röportaj ve benzeri dizi yazılarıyla işlevini yerine getirmeye çalışırken bir yandan «sınırlı da olsa» okuyucu mektuplarına köşesini açıyor.

Bugünden itibaren bu köşede okuyucularımızdan gelen mektupları sunacağız. Mektuplar konusunda hiç bir kısıtlama koymuyoruz. Her Politika okuru, demokrasiden yana herkes, bu köşede görüşlerini, dileklerini, eleştirilerini, yakınılarını, önerilerini yansıtabilecektir.

Bu amaçla ayrılan yerin sınırlı olduğu gözönüne alınırsa, okurlarımızın mümkün olduğu kadar kısa yazmaları bir zorunluk. Bu yüzden uzun mektupları özetlemek zorunda kalacağız. Okuyucularımızın bu konuda hoşgörülü davranacakları umudundayız. Ayrıca mektupların daktilo ile yada çok okunaklı el yazısı ile yazılması ve kağıdın yalnızca bir yüzüne yazılması da dileklerimiz arasında.

Mektuplarınızı koyduğunuz zarfın üstüne lütfen şöyle yazınız: «Politika Gazetesi, Okur Mektupları Köşesi» Yerebatan Caddesi, Taşsavaklar Sok. No: 5. Cağaloğlu - İstanbul

Bursa hapishanesinde NAZIM BABAYLA ÜÇ BUÇUK YIL

Yakup Usta anlatıyor

Röportaj: Aydın Şenesen

— 3 —

«...Gardiyanlar meydan yerinde adam dövüyorlar, Nazım Baba pencereyi açıp bağırıyor «Heey arkadaşlar öldünüz mü? Arkadaşınızı dövüyorlar» Mahkumlar demir kapıları sırtladıkları gibi doğru meydan yerine...»

Geceyarısı uyandım, Nazım Baba bağırıyor ama nasıl...

● «... "YAKUP BENDE KALP VAR, SIYATİK VAR. GECELERİ UYUDUĞUM ZAMAN KALBİM SIKIŞTIRIR"...»

Yakup Usta oturduğu sedirin üzerinde bir ayak değiştiriyor, bir an düşünüyor ve pencere boşluğundan «Lise Defteri»ni yeniden alıyor.. Şöyle bir karıştırdıktan sonra, «Aç bakalım senin teybi de Nazım Baba Bursa Cezaevi'nde nasıldı? Neler yaptı dinle» diyor..

«Bir akşam üzeriydi. Nazım Baba bana dedi ki;

«Yakup, bende kalp var, karaciğer var, siyatik var. Ben geceleri uyuduğum zaman kalbim sıkıştırır. Ama nasıl sıkıştırır: Müthiş. Bağırırım. Öyle bağırırım ki, hapishaneyi ayağa kaldırırım. Sen yakındasın. Arada bir cam bölme var. Benim sesimi duyduğun zaman hemen koş gel beni uyandır. Kolay kolay da uyanmam. Tut omuzlarımdan silkele. Hızlı hızlı salla. Mutlaka uyandır beni. Ancak, ben «Uyandım dediğim zaman bırak» Olur mu?»

«Olur» dedim.

Gerçekten de aradan bir ay geçti geçmedi. Gece yarısı falandı. Ben uyumuşum. Saat kaç bilmiyorum, Nazım Baba öyle bir bağırıyor ki, «Ooof! Ooof» Ama nasıl. Aynen şöyle:

— «Ooooof!»

Yerimden fırladım gittim. Açtım kapıyı. Tuttum omuzundan sallıyorum. Bir yandan da bağırıyorum;

«Baba, baba..»

Nihayet uyandı. Derin bir nefes aldı:

— «Ooohh!» dedi. Oturdu.

— «Teşekkür ederim Yakup, uyandım. Artık yatabilirsin» dedi. Ben gidip yattım.

Beraber olduğumuz müddet içinde bu böyle beş - altı kere tekrarladı. Ben gidip uyandırdım.

Bir gece herhalde ben de çok derin bir uykudaydım ki, o kadar yakın yerde olmama rağmen Baba'nın bağırmasını duymamışım.

Hapishanenin dört duvarının üzerinde jandarma kulübeleri var. Nazım Baba'nın sesini taa oradan jandarmalar duymuş. İçeriye, gardiyanlara haber vermişler. «İçerde birisi bağırıyor, adam vurdular galiba» demişler. Gardiyanlar koğuşları aramışlar. sesin yukardan revirden geldiğini duyup gelmişler. Girmişler Baba'nın odasına. Bakmışlar Baba bağırıyor. Sallaya sallaya uyandırmışlar. Benim hiç haberim yok.

Sabah Nazım Baba, «Yahu Yakup, gece gardiyanlar sesimi duyup gelmişler. uyandırdılar beni. Sen duymadın mı?» diye sordu. «Hiç duymadım. Duysam gelmezmiydim Baba» dedim. Herhalde çok derin bir uykuya dalmışım.»

MEYDAN DAYAĞI VE KONYALI NAZİF

Nazım Hikmet Bursa Cezaevi'nde mahkumlarla görüştürülmez. Neme lazım. «Halkı isyana teşvik eden adam» bakarsınız mahkumları isyana zorlar. Düşünce budur. Nazım'ın mahkumlarla görüşmesini engellemenin ikinci bir amacı da Nazım'ı yalnızlığa itmek.. Yüreği insanlık için atan bu büyük insanı, insanlardan uzak tutarak cezalandırmak.

Nazım'ı hapsetmekle, yıllarca cezaevinde tutmakla susturamayanlar, cezaevinde de uyguladıkları yasaklarla Nazım'ı mahkumlarla diyalogdan koparamadılar. Bunun en canlı kanıtını Yakup Usta'dan dinleyelim:

«Ben Bursa Cezaevi'ne gelmeden evvel bir olay olmuş. Konyalı Nazif diye bir adam var. 30 yıla mahkum. Artık ne suçu var bilmiyorum. İdare bunu meydan yerine çıkarmış öyle bir dövüyormuş ki, adamı danalar gibi bağırtıyorlarmış.

Nazım Baba uykudan uyanmış, yatağından kalkmış. Odanın penceresini örten tahta kapağı açmış, aşağıya sesin geldiği yere bakmış. Bütün gardiyanlar toplanmış adamı sığır döğer gibi dövüyorlar. Adam avazı çıktığı kadar bağırıyor.

Nazım Baba bakmış olacak gibi değil:

— «Heeey, arkadaşlar öldünüz mü? Arkadaşınızı dövüyorlar, öldürüyorlar duymuyor musunuz?» diye bağırmaya başlamış..

Nazım Baba'nın bağırması üzerine bütün mahkumlar demir parmaklıkları sırtladıkları gibi meydan yerine dolmuşlar. Gardiyanlar korkup Konyalı Nazif'i bırakmışlar.

Baba işin arkasını bırakmamış. Ankara, Adalet Bakanlığı'na dilekçe yazmış, «Böyle böyle oldu» diye.. Ankara, yetkili bir kişiyi göndermiş Bursa Cezaevine.. Adam tahkikata girişmiş.

Fakat yetkili kişi daha Bursa Cezaevine gelmeden idare tedbir almış. Çağırmışlar Konyalı Nazif'i Müdüriyet'e. "Beni hiç kimse dövmedi diyeceksin. Sana başmeydancılık vereceğiz" diyorlar. Nazif de "Peki" diyor.

Ankara'dan gelen yetkili kişi Müdüriyet'e gidiyor. Çağırıyorlar Nazif'i. Soruyor Nazif'e:

"Seni neden dövdüler?"

— "Beni kimse dövmedi."

"Ama ben haber aldım da geldim. Seni dövmüşler."

— "Yok. Yanlış. Beni kimse dövmedi."

Ankara'dan gelen diyecek birşey bulamıyor. "Pekala" deyip Nazif'i gönderiyor. Sonra yukarı, Nazım Baba'nın yanına çıkıyor. Nazım Baba'ya "Nazif'in feryadı senin dilekçenden taa Ankara'ya duyuldu ama, Nazif dövülmedim diyor. Bizim de yapacak birşeyimiz yok artık" diyor.

Ankara'dan gelen döndükten sonra Nazif'i getirip başmeydancı yapıyorlar. Ben cezaevinde bulunduğum müddetçe de Nazif, başmeydancı olarak kaldı.

"KARININ DÖRTTE BİRİ OL YETER"

Yakup Usta çocukluğunda üçüncü sınıfa kadar okuyabilmiş. Çobanlıkla birlikte köy camiinin imamlığını da yürütmüş. Cezaevine gelene dek aldığı tüm eğitim bu. İlkokul üçüncü sınıf bilgisi, yani yeni harflerle okuma yazma ve bazı dini bilgiler.. Kendi ifadesine göre, «epey bir şey bildiğini sanıyor» o zamanlar.

Karısı ve çocuklarının cezaevindeki ilk ziyareti sırasında Nazım'ın söylediği bir sözle epey şaşırıyor. "Bilgisinden" ilk kez şüphe ediyor.

«Karım ve çocuklarım ilk kez ziyarete geliyor. Oğlum Ali Hikmet 8 yaşında, onun büyüğü ablası, kızım 4 yaşlarındaydı. Ben revirde çalıştığım için, bize serbest ziyareti tanıyorlardı. Ziyaretçim geldiğinde revire çıkıyor serbestçe görüşebiliyorduk. Hatta Nazım Baba'nın odasında ziyaretçilerimle görüşüyordum.

O gün Nazım Baba bahçede dolaşıyordu. Başmeydancı Konyalı Nazif karımı ve çocuklarımı almış revire götürürken, bahçede Nazım Baba'ya rastlıyor. Nazif "Baba bak Yakup'un karısı ve çocukları gelmiş" diyor. Nazım Baba «Oooo» diyor. «Hoşgeldiniz.»

Koşa koşa çıkıyor yukarı. Ben mutfaktayım. «Yakup, koş karın ve çocukların geldi. Gözünaydın» diyor. Ben hemen fırlıyorum mutfaktan. Bakıyorum karım ve çocuklarım koridorda dikiliyorlar. Nazım Baba'nın odasına geçiyoruz. Hoşbeşten sonra Nazım Baba, karıma dönüyor, «Hoca Babanızı ziyarete mi geldiniz?» diyor.

Karım, "Evet" diyor. Ama bana da biraz kızgın, "Hocalık yapa yapa başımıza bu felaket geldi" deyiveriyor.

Karımın bu sözü üzerine Nazım Baba bana dönüyor. Şöyle bir bakıyor ve şunları söylüyor:

— «Bana bak Yakup. Şu karın var ya..»

Ben sözünü kesiyorum.

— «Eee, var ne olmuş?»

— «Sen şu karının dörtte biri kadar ol yeter» diyor..

Ben hemen itiraz ediyorum:

— «Nasıl olur yahu? Ben üçüncü sınıfa kadar okudum. Karımsa hiç okula gitmedi. Şense kalkmışsın bana, "Karının dörtte biri ol, üçte biri ol" diye söylev veriyorsun.»

Benim bu çıkışıma Nazım Baba kızdı.

— «Bak tekrar ediyorum: Sen şu karının dörtte biri ol başka birşey istemiyorum senden» dedi ve çıktı gitti odadan..

YARIN:
TÜM DÜNYAYA KOKUSUNU SALAN KARANFİL

---

tırmık

AYDIN ENGİN

Hodri meydan...

Sabancızade Sakıp Ağa'yı tanır mısınız? Tanıyorsanız veya tanımıyorsanız önceki günkü günkü gazetelerde çıkan sözlerini okumuşsunuzdur herhalde. Türkiye tekelci sermayesinin en baş elebaşısı, Yankı Dergisi'nin sorularını cevaplamış. IMF'ci ağababalarını aklamak için binbir dereden su getirip, binbir türlü dil döktükten sonra sözü Hükümet'e getirmiş ve «Aklımızı devşirip, sorunları çözecek hükümet. çıkaracağız» buyurmuş.

•••

Bu yazının ilk üç kelimesini yadırgamış mıydınız?

Avrupalar görmüş, ilim irfan sahibi olmuş, burjuvazinin en has okullarında, en has bir burjuva olmak üzere eğitilmiş, teknolojiden haberdar, yabancı dil bilgisi geniş, Dünya'yı görmüş, nice ülkenin kodamanları ile konuşmuş, kadeh tokuşturmuş bu er kişi için, buram buram feodalite kokan «Sabancızade Sakıp Ağa» deyimini kullanmamızı yadırgamış mıydınız?

Yadırgamayın.

O laf tamı tamına cuk oturmuştur Sakıp Sabancı için.

Adam, «killerden mercimek çıkaracağız» dercesine «hükümet çıkaracağız» diyor, «sorunların üstesinden gelecek bir Hükümet...»

Sorunlar dediği ne Sakıp Ağa'nın?

IMF yeşil ışığı yanınca OECD kanallarından Türkiye'ye gelmesi beklenen taze paranın pay edilişini (siz buna yağma edilişi de diyebilirsiniz) en iyi şekilde ayarlayacak bir hükümet'tir sorun.

Eh, Ecevit Hükümeti bu konuda niyetsiz mi? Doğrusu bunu söylemek bal gibi haksızlıktır. Gel gör ki Sabancızadelerin, Vehbinin Kerrakelerinin kitabında tek bir cümle var:

— Kâr, daha çok kâr, daha da çok kâr, en çok, en çoktan da çok kâr!..

Türkiye'nin bu geleneksiz, bu nsaari burjuva kültüründen, hatta burjuva çelebiliğinden nasipsiz, kamhalat burjuvazisinin iki niteliği var: işbirlikçi, tekelci sermaye, diyoruz onlara.

Toplumsal gelişmenin doğal süreçleri içinde burjuvalaşmayı, sonra da tekelci burjuva olmayı yaşamadan, devlet fidelliğinde semirerek ve devlet zoruyla ana üretim kollarında «tekel» kuran bu zümre, uluslararası finans odaklarını (sözün kestirmesiyle: emperyalizme) göbekten bağlı. Hiç bir teknoloji üretemeden, sermaye birikiminin ileri aşamalarına, kapitalist rekabetin kurtlar sofrasında didişmeden, devlet zoru ve emperyalizm desteği ile «sıçrayıveren» bu zümre elbette, batı burjuvazisinin yüzyıl hatta daha da fazla sürede edindiği karmaşık siyasal manevraları, o sahte burjuva çelebiliğini (centilmenliğini) göstermekten aciz.

Ne kültürü buna elverişli, ne alışkanlıkları.

Kafasına esti mi «filanca tarlayı satacağım» diyen toprak ağası gibi fetvayı basıyor:

— Sorunları çözecek hükümet çıkaracağız, diyor.

Demesine der ama adama da sorarlar, «kaç okka?» diye.

Türkiye artık Sabancızadelerin ve omuzdaşlarının gönüllerince at oynattığı bir ciftlik değil.

Bundan yana şüpheleri varsa, DGM direnişini hatırlayıversinler. bir kaç gün sonra yıldönümünde anacağımız 15-16 Haziranları anımsayıversinler, 1 Mayıs'ı düşünüversinler... Sonra da akılları varsa bir abdest tazelesinler.

Yok eğer, «dediğim dedik, çaldığım düdük» diyor ve demokrasi koşullarında gerçekleştiremeyeceklerini kavrayıp, zoru görünce zora başvurmaya yönelecek, faşizmi tezgahlayacaklarsa...

CHP'nin emekçi ,ilerici, anti faşist tabanından «sol sosyal demokrat» parlamenterlerine, yurtsever subaylardan demokrat aydınlara, sosyalistlerden komünistlere kadar uzanan demokrasi güçlerinin korosu cevaplar bunu:

— Hodri meydan...

ACILI YILLAR

Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

«...Bizde onlar gibi çarpışmıştık, ama onlar gibi galip durumda değildik...»

— 3 —

Sinir bozucu bir sesle haykırmaya başladı, «Rezil herifler! Hazırola geçin bakayım! Kaçaklar... Vatansız alçaklar...»

Bu iğrençlik dalgası az kalsın sabrımızı taşıracaktı Albert'in gözleri anlamlı bir şekilde kısıldı, Guido'nun yaptığı bir işareti derhal anlayan Adolf iki Amerikalıya birşeyler söyledi; yüzüne hayretle bakmakla beraber, onunla birlikte odayı terketmekte gecikmediler, Generali uyardım «Biraz daha alçak gönüllü olsanız daha iyi edersiniz. Gerçeğe soğuk kanlılıkla bakıp durumumuzu anlayın. Partizanların tutsağı bulunuyorsunuz!»

Aklını kaçırmışcasına öfke dolu bir sesle bağırmayı sürdürüyordu. Düşünüyordum: Yenilgiyi kabullenmek bu derece güç mü? Yoksa siviller tarafından tutsak edilmiş olmak mı onu böyle kudurtuyor?

Albert sordu:

— Ne yapayım bu adamı?

Guido ,hiç kımıldamamıştı. Düşünmekte olduğu anlaşılıyordu; sonra bana döndü:

— Artık size ihtiyacım kalmadı. Adamın dediklerinin hemen hemen hepsini anlamıştım; fakat emin olmak istedim. Yalnız, senin herşeyi çevirmediğini de söyleyeyim!

Arkamızdan kapanan kapının ardından generalin sesi koridor boyunca bize kadar geliyordu: Bir Müttefik mahkemesi karşısında yargılanmak istiyorum... Emirleri veren ben değilim. Ben sadece bana verilen emirleri aktardım. Beni bu şekilde kurşuna dizemezsiniz!»

Odamıza döndük. Bir süre sonra Adolf'da geldi. «İki ahbabı katedral meydanına kadar götürdüm. Orada bir kaç yosma vardı, beraber gittiler» dedi. Amerikan askeri polisinin yaylım ateşleri gecenin sessizliğini yırtmaya devam ediyordu. Tedirgin ve sinirliydik. Şehre inmeye karar verdik. Ama bir kaç yüz metre gider gitmez, geri dönmeyi daha ihtiyatlı bulduk. Şu son günlerde öyle pek formalitelerle uğraşılmıyordu. Parmaklar tabancaların tetiklerinden pek az uzaklaşıyordu. Yersiz bir sözcük, dönmeyi umut ettiğimiz Ruhr'da başlayıp, bizi İsviçre ve Fransa yoluyla İspanya'ya götürmüş olan bu serüvenin buracıkta sona ermesine yetebilirdi. Bu da bizim için, hiç de öğünülecek bir son olmazdı.!

Bir türlü uyuyamıyor, sessizce uzandığımız kamp yataklarımızda öylece yatıyor, şarap ve sigara içiyorduk. Sokaktan kulağımıza gelen tüfek sesleri ve sevinç çığlıkları rahatımızı kaçırıyordu. Biz de onlar gibi çarpışmıştık, ama onlar gibi galip durumda değildik. Dönüşümüzde bizi bekleyen hayatın savaşın kendisi kadar çetin olacağı daha şimdiden anlaşılıyordu. Arkadaşlarımın bu konuda ne düşündüklerini bilmiyordum; ama ben generalin «Vatansız alçaklar... Çakallar... Kaçaklar..» diye bağrışını bir türlü unutamıyordum.

Tedirginliğimin nedeni bu sözler değildi. Sahip olduğumuz vatan anlayışının onunla aynı olmadığını biliyordum. Beni tedirgin eden, bu kuşku ve kin ortamından çıkıp çıkamayacağımız idi. Yurda dönüşte biz de böyle buz gibi mi karşılanacaktık?

Partizanlar, Müttefik Başkomutanlığı'nın emirlerine uymak, tutsakları onlara bırakmak ve silahları teslim etmek zorundaydılar.. Galip ordular sürekli ilerliyorlardı ve bir barış antlaşması imzalanmadıkça, savaş kanunlarına uymaktan başka çare yoktu. Partizan Ordusu'nun resmen tanınmasını ummak boşunaydı. İlk Müttefik birlikleri, emirleri uygulamak üzere, el altından ve nezaketle müdahalede bulundular. Partizanlardan birçoğunun cephelerinde şüpheli şaşkınlıklar hâlâ göze çarpıyorsa da, aynı günlerde silahsız dolaşan Partizanlar da görülmeye başlandı.

Partizan Kurmaylığı'ndan bize son bir görev verildi: Kendi açıklamalarının doğruluğu anlaşılırsa ülkeye dönebilecek olan bir grup tutsağın durumunu inceleyecektik. Bu dönüş nasıl olacaktı. Bunu biz de bilmiyorduk; çünkü normal, yasal bir dönüş, bizim için bile söz konusu değildi henüz.

Sorguya çekmemiz istenen tutsak grubun büyük kısmı, levazım ve bakım hizmetlerindeki görevlilerle, demiryolu personelinden ve kurmay kısmındaki görevlilerden oluşuyordu. Bu arada asıl birliklerden de birkaç asker vardı. Çoğu, olgun yaşta insanlardı. Çatışmaların son aşamasında savaşımı sürdürmenin saçmalığını anlamış olan bir takım askerler, tek tek firar etmeye başlamışlardı. Onlara artık asker gözü ile bakılmamakla beraber, savaş tutsağı olarak da işlem görmüyorlardı. Omegna yakınında küçük birliğin başında genç bir teğmene raslamıştık: Yurt sevgisini betimleyen geleneksel resimlerden oldu. Ağzı çok sıkıydı. Nerdeyse bizden şüphe eden bir hali vardı. Söze ihtiyatla giriyordu, fakat biz kendisine önemli ya da önemsiz her garip bir soru sordukça, o daha da çekingenleşiyordu. Cevapları ikircikli ve bulanıktı; bize karşı bizim ona davrandığımızdan daha kuşkulu davranmasını saçma buluyorduk. Biz ne kadar suya sabuna dokunmaz cinsinden sorular sorarsak ailesini, nereli olduğunu, görev süresini, son yıllar üstüne düşündüklerini, o derece sabırsızlanıyor, kuru ve kırıcı oluyordu. Sonunda, daha fazla kendini tutamayarak patladı;

— Bizi sorguya çekme görevini size kim verdi?

— Partizan Kurmaylığı!

— Onlardan başka daha kimler? Siz nereden geliyorsunuz?

— Partizanlarla omuz omuza aylardan beri çarpışıyoruz!

Bu sözlerimizin yuvarlak ve belirsiz karakteri ağzını kilitlemeye yetti. Bizi açıkça asker kaçağı sanıyordu. Kendisine İspanyol Cumhuriyet Ordusu'nca verilmiş olan askeri kimlik cüzdanımı uzattım. Aldı, karıştırdı; bir fotoğrafa bir bana baktı ve sordu;

— Yoldaş Julius Deutsch'e rasladın mı?

— Ben 11. Tümendeyim,o bir İspanyol birliğini yönetiyordu. Floridsdorf savaşlarına katıldın mı?

Sessizce onayladı.

— Karl S.'yi tanıyor musunuz?

Henüz çok genç olan Karl da Floridsdorf'da bulunuyordu. Yenilgiden sonra Sovyetler Birliği'ne gitmişti. Orada askeri bir eğitimden geçmiş, Guadalajara cephesindeki birkaç haftalık kanlı çarpışmadan sonra bir bölüğün yönetimini ele almıştı. Son birkaç yılı Locarno yakınındaki kampta birlikte geçirmiştik.

Demiryolu işçisine baktım: «Onu herhalde Viyana'da bulursun» dedim.

1944 sonbaharında, kampı terketmemiz ve İtalyan sınırını geçmemizden az zaman sonra Karl, Cenova ve Yugoslavya üzerinden beraberindeki grupla birlikte Viyana'ya doğru yola çıkmıştı. Ne şekilde ve hangi tehlikelerden geçerek gittiğini yalnız Tanrı bilir! Fakat hedefine ulaştığı bize bildirilmişti.

Sonunda adam duruldu, gözle görülür şekilde rahatladı ve kendinden, bilmemizde yarar olan bazı ayrıntılardan söz etmeye başladı. Kendisini yurda dönecekler listesine yazdık. Şaşırmış görünmüyordu. Bize teşekkür etmedi, sadece izin istedi ve ayrıldı. Bir bardak şarap yudumlayarak onunla gevezeliğe devam etmeyi nasıl da isterdim.

(Devamı var)

Perdeler kapandı ama dedikodusu sürüyor

MERKEZ HAKEM KURULU UYARILMALI, GEREKİRSE DEĞİŞTİRİLMELİDİR...

● **MERKEZ HAKEM KOMİTESİ'NİN HAKEM TAYİNİNDE YAPTIĞI YANLI TUTUM BİRÇOK KULÜBÜN TEPKİSİNE NEDEN OLUYOR.**

Ankara (POLİTİKA) — Merkez Hakem Komitesi bazı kritik maçlarda yaptığı atamalarla şimşekleri üzerine çekti... Yönetimde bulunan üyelerin özellikle kümeden düşecek olan takımları ilgilendiren maçlara hakem tayin ederken ileride doğabilecek olayları gözönüne almaması ve üstelik araştırmadan hakem ataması büyük tepkilere yol açtı.

ÖRNEKLER...

ÇELİŞKİLER...

2. Türkiye Ligi Kırmızı Gruubnda Ankara'da yapılan Gençlerbirliği - Kocaelispor maçını Eskişehir bölgesi hakemi Kâzım Ünlüsoy verenler hangi düşünce ile hareket ettiler. Zira Gençlerbirliği küme düşme hattında olan bir takımdı. Ayrıca Eskişehir Demirspor ile çekişmekteydi. Bu maçı G. Birliği kazandı. Maçı yöneten Ünlüsoy da büyük hatalar yaptı ve G. Birliği'ni galip bitirecek bir yönetim gösterdi..

Bir başka örnek ise daha anlamlı. Merkez Hakem Kurulu sahası kapalı olduğu için Bandırmaspor'un Eskişehir Demirspor'la yapacağı maçı Afyon'a alıyor, hakemi de Konya bölgesinden Kemal Kaya'yı görevlendiriyor. Gözlemci olarak da Ankara'dan V. Necdet Arığ'ı görevlendiriyor. Konyaspor küme düşmüş, G. Birliği'nin ise kaderi bu maça bağlı. Hakem Kaya bu maçta iki takımın da kaptanını maçı durdurarak uyarıyor.

Eğer gözlemci ve hakem bu maçta şike var raporunu verseydiler Konyaspor ve G. Birliği kümede kalır, Bandırma ile Eskişehir Demirspor kümeden düşer.. Sonra neler olur, neler...

Bir örnek daha.. Denizlispor - Gençlerbirliği maçını Oğuz Özden yönetti. Özden 15 yıl kadar Denizli'de kalmış bir kişi.. Üstelik maç sonrası Özden Denizlili yöneticilerle birlikte olmuş... Bu maçı da Denizli rahat biçimde 2-0 kazanınca kuşkular iyice artıyor...

Şimdi soruyoruz: Merkez Hakem Kurulu atamalarında nasıl davranıyor? Yoksa büyük tesadüfler sonucu mu bu hakemler, bu maçları yönetiyor... Böylesine bir atamanın izahı yoktur.. Tek izahı da Merkez Hakem Kurulunun bilinçsiz ve yanlı tutumudur.

BİR yokmuş BİR varmış...

METİN KURT

F.Bahçeli Alparslan sahaya dönerse!

AJANSLAR, Türkiye sporunun yetiştirdiği büyük futbol emekçilerinden biri olan Fenerbahçe'li Alpaslan'ın, uzun bir sakatlık süresinden sonra Cumhurbaşkanlığı Kupası maçında; takım kaptanı olarak sahaya döneceğini bildirdiler. Gazeteleri karıştırdım; yıllardır Alpaslan gibi sporcuları bir meta olarak kullanarak köşeyi dönen sermaye kullarının bu haberi es geçtiklerini gördüm. Haber gerçek olmayabilir, ancak Alpaslan gibi bir sporcunun sorunları yerine, onun alınıp - satılması, yıllardır formasını ıslattığı kulübünden kovulup-kovulmaması sözkonusu edilince o zaman bu konuda bizim de sözümüz olur...

BU işler işte böyledir Alpaslan arkadaş...

SERMAYE toplumlarında ve ülkemizde «spor olayını» kendi ekonomik-sosyal-siyasal çıkarları doğrultusunda kullanmak için yönlendiren ve denetleyen egemen güçler genellikle iki tip sporcu kullanırlar...

BİRİNCİ kategoride toplayabileceğimiz sporcuların özgün özellikleri, uysal, görevine bağlı, basın tekellerinin kullarına karşı teslim olan, kulüplere egemen olan yönetim ağalarının karşısında «hazırolda» duran tipler olmalarıdır. Bunların saha içi ve saha dışı yaşam öyküleri topluma kolayca ve tehlikesizce satılır. Bunlar her zaman sermayenin baştacıdırlar ve futbolu güçlerini yitirmeden bırakabilirlerse, sermaye tarafından jübile ile ödüllendirilirler...

İKİNCİ tipe girenler ise, özellikleri görünüşte farklı gözükse de son çözümlemede sermaye tarafından kullanılacak iyi bir materyaldir. Bu tipe giren sporcular asi, derbeder, jigalo tipi oluştururlar. Bunların özellikle film sanatçılarıyla olan aşk öyküleri basın tekellerine kullanılmaya elverişli bulunmaz bir ortam hazırlar. Sonuçta bu tiplerin yaşam öyküleri de topluma tehlikesizce satılır...

KISACASI gerek sahada gerekse de özel yaşamında kitlelerin dikkatlerini sömürünün kaynağından başka yere çekebilen sporcular her zaman egemen güçlerin baştacıdırlar ve ödüllendirilirler...

BU ödüllendirme kullanım değeriyle orantılıdır. Eğer bir sporcu yukarıdaki görevlerini yerine getirmez ya da getiremezse; yani ülkemizdeki egemen güçlerin sporculara verdiği kitleleri uyutma görevini başarıyla uygulayamazsa ve de bunun ötesinde bir de kitlelere gerçekleri mesaj olarak iletmeye kalkarsa o sporcu bilinmelidir ki «tu-kaka» olmaktan kendini kurtaramaz...

ALPASLAN arkadaş, uzun bir sakatlık döneminden sonra sahaya dönüyor. Yıllardır konuştuğumuz bu gerçekleri sakatlığı döneminde açıkça gördü. Ağabeyine itimadın yok mu diyenlerin, benim sözüm senettir dümenini güdenlerin gerçek yüzlerini anladı. «Gelin sendikalaşalım» sözlerimizin ne anlama geldiğini şimdi daha iyi kavradı. Sporcular olarak toplanalım önerimize «Benim kız arkadaşımla buluşmam var» diyerek gülümseyenlerin kendi geleceklerini nasıl ateşe attıklarının bilincine vardı.

BUNDAN sonraki yaşantında bu gerçekleri gözardı etme Alpaslan...

Sovyet Halterci Vardanyan iki dünya rekoru kırdı

Erivan — Sovyet halterci Yuri Vardanyan, silkmede 212,5 kilo kaldırarak kendisine ait dünya rekorunu 1 kilo farkla kırdı.

Bu rekordan sonra, koparmada 170 kilo kaldıran Sovyet halterci, iki harekette toplam 382,5 kilo kaldırarak Bulgar halterci Blagoi Blagoev'e ait dünya rekorunu 2,5 kilo farkla kırdı.

Bulgar halterci Blagoi Blagoev, geçtiğimiz 24 Mayıs günü Varna'da yapılan Avrupa Halter Şampiyonası'nda üç dünya rekorunu birden kırmıştı

Ankaragücü-Kayseri İzmir'de oynuyor

Ankaragücü ve Kayserispor bugün İzmir'de 1. Lige çıkabilmek için mücadele edecekler.. Eğer bugünkü maçın normal sonucunda eşitlik bozulmazsa yarın aynı saatte iki takım bir maç daha yapacak.. Bu maçta da eşitlik bozulmazsa uzatmaya gidilecek. Yine sonuç değişmezse 1. Lige çıkacak takımı penaltı atışları belirleyecek.

Bu arada Ankara ve Kayseri kentinden çok sayıda sporseverin bu maçı izlemek için İzmir'e geldiği öğrenildi.

Tüm bunların yanısıra Ankaragücü'nün bugünkü maçı kazanacağını öne süren bazı kişiler «Oyun içinde oyun oynanıyor. Ankaragücü'nün 1. Lige çıkmasını hükümet sorunu yapanlar bazı olaylar tezgahladılar. Hatta daha ileriye giderek Fransa'yı örnek verdiler» dediler. Bilindiği gibi Fransa'nın başkenti Paris'te 1. Lig takımı kalmayınca Futbol Federasyonu bir takımı 1. Liga çıkarmıştı.

Futbolda dağıtılacak daha altı kupa var

Futbol liglerinde alınan sonuçlardan sonra, geriye kalan altı kupayı kazanmak için oynayacak takımlar ortaya çıktı. Cumhurbaşkanlığı Kupası maçı için Trabzonspor ile Fenerbahçe 17 Haziran'da karşılaşacaklar.

Kupalarda karşılaşacak diğer takımlar şunlardır:

Beşiktaş Genç - İzmirspor Genç (Futbol Federasyonu Kupası)

Gaziantepspor - Kayseri Sümerspor (Gençlik ve Spor Bakanlığı Kupası)

Futbol Federasyonu Kupası galibi - Trabzon Yolspor (BTGM Kupası)

Gaziantep - İstanbul (Bölgeler minik karmalar finali)

Afyon - Trabzon (Bölgeler yıldız karma finali)

At Yarışları

Alev ANAKÖK

1. Koşu: F: Önsan, P: Budak 6, SP: Dikilioğlu
2. Koşu: F: Onur, P: Babahasan, SP: Segah
3. Koşu: F: Hızır 2, P: İstiklal, SP: Karabulut
4. Koşu: F: Hamra 23, P: Nasra 2, SP: Melikşah
5. Koşu: F: Parabol, P: Şanslıhan, SP: Nurtanesi
6. Koşu: F: Kopuk, P: Cırık, P: Üzme, SP: Zehra 69

KISA... KISA...

● Atıcılık Federasyonu Başkanı Metin Sertoğlu 1980 Avrupa Trap-Skeet Şampiyonasının» ülkemizde yapılabilmesi için girişimlerde bulunacağını söyledi.

Öte yandan Trap-Skeet Ulusal Takımı, önümüzdeki günlerde İtalya'da yapılacak olan şampiyonaya altı sporcu ile katılacak.

● Yaş Grupları Yüzme Şampiyonasına katılacak olan yüzücülerimiz bugün İsviçre'ye gidecek.

● Ulusal Bisiklet Takımı aday kadrosu belirlendi. Bu arada Yugoslavya Turu ile Balkan Şampiyonasına katılacak olan bisikletçilerimiz bugün Kayseri'de kampa girdi.

● Hazırlık Ligi finalleri 8-9 haziran günleri Kütahya'da yapılacak.

● Kocaeli Federasyon Kürek Yarışları 9-10 haziran günleri Yarımca Kürek Parkurunda yapılacak.

● Kulüpler profesyonel futbolcularla ilgili transfer listelerini 10-20 haziran tarihleri arasında Federasyona bildirecek.

● Yaz sporlarından ilkini oluşturan Yüzme Okulu çalışmalarına dün İzmir'de başlandı.

Kurthan Fişek; "Sendikalar sporu iyi değerlendirmelidir,,

Kurthan Fişek kimdir

Sporumuzda, oyunu kurallarına göre oynamayanların başında gelir. Görevde kaldığı sürece ülkemizdeki ilerici aydınların temel görevleri arasında bulunan sporculara ve sporseverlere bilinç götürme işlevini gerektiği biçimde yerine getirdi. Bu nedenle sporumuzun karanlıkta kalmasını kendi çıkarlarının sürmesi için gerekli gören çevrelerin tepkisini üzerine çekti. Görevden ayrılmasına karşın sporcu kesimin önderlerinden biridir. 1260 imzalı sporcu bildirisi bunun açık kanıtıdır.

«Sporun dünya barışında önemli yeri vardır...»

SBF Öğretim Üyesi, Atletizm Federasyonu eski Başkanı Doç. Dr. Kurthan Fişek Politika Gazetesinin sorularını yanıtladı:

Soru: Türkiye'nin sporda başarısız olduğu bilinmektedir. Bu başarısızlığı nasıl açıklayabilirsiniz?

YANIT: — Sporda başarı bir dış etkene bağlıdır. Bunların başında yarışma sporu dediğimiz olguyla, yani şampiyonluk sporuyla kitle sporu arasında organik bağların kurulması gerekir. Bir başka deyişle ne kadar çok kişi spor yaparsa üstün sporcu kaynaklarının seferber edilmesi olasılığı da o ölçüde artar. Ancak, geniş kitlelerin spor yapması Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda çok güçtür. İş gününün 11,12 saat olduğu bir ülkede insanların herşeyden önce spor yapacakları zamanları sınırlıdır.

● **KİTLELERE SPORU KİTLE ÖRGÜTLERİ YAPTIRMALIDIR. KİTLE ÖRGÜTLERİNİN BAŞINDA SANAYİDE SENDİKALAR, TARIMDA KOOPERATİFLER GELİR. BUGÜN TÜRKİYE'DE SPOR TESİSLERİ İŞÇİYE - KÖYLÜYE KAPALI TUTULMAKTADIR. ÜLKEMİZDEKİ TESİSLERİN KULLANILMA KAPASİTESİ % 18'DİR.**

Öte yandan, geniş kitlelerin spor yapması düzenli sağlık denetim, düzenli beslenme, yeterli malzeme yeterli tesis ve yeterli çalıştırıcı gerektirir. Kaldı ki, kitlelere "spor yapın" demekle kitlelerin spor yapacağı da yoktur. Altını çizerek verelim geniş kitlelerin spor yapması ancak kitle örgütlerinin çabasıyla olabilir. Kitle örgütlerinin başındaysa sanayide sendikalar, tarımda kooperatifler belediyeler ve ilk-orta-yüksek öğrenim örgütleri gelir. Türkiye'de bu koşullar bulunmadığı için spordan başarı bireysel meraklıların kişisel çaba ve yeteneklerine yani rastlantıya bağlı kalmıştır. Böyle gidilirse daha da kalacaktır.

Soru: Kitlelerin spor yapabilmesi yeterli sayıda tesis gerektirmez mi? Türkiye'de bu konudaki durum nedir?

YANIT: — Türkiye'nin, spordaki başarısızlığını tesis yetersizliğine bağlamak kanımca yanlıştır. Bu gün Türkiye'de tesislerin kullanılma kapasitesi yüzde 18'dir. Bunun anlamı tesisler tam kapasite kullanıldığında ek hiçbir yatırıma gerek kalmadan bugünkü durumun 5 katı tesis olabileceğidir. Bugün Türkiye'deki spor tesisleri işçiye köylüye kapalı tutulmaktadır. Tesisler 10 kişinin, 20 kişinin spor yapmasına 50, 60, 100 bin kişinin de onları seyretmesine göre kurulmuştur. Bu yanlış tesis politikası Türkiye'de sporun gelişmesine engeldir.

Soru: Koşullardaki bütün sınırlılıklara karşın kitle sporu sizce gerçekleştirilebilir mi?

YANIT: — Kanımca belli ölçüler içinde gerçekleştirilebilir. Bir kere 3530 sayılı Beden Terbiyesi Yasası 500'den fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çok yönlü spor tesislerinin kurulmasını öngörmektedir. Yasanın çıkarıldığı 1938 yılından bu yana bu hüküm işletilememiştir. İşletilirse ne olur? Günde bir saat yemek arası olan bir işyerinde işçilerin düzenli biçimde spor yapmaları bu tesisleri kullanmaları güçtür, ama işçilerin çocukları niçin kullanmasın? Bugün Türkiye'de ana baba çalıştığı için, okullarda ikili öğrenim yapıldığı için çocukların yarım günleri boş geçmekte ayrıca çocukların okul sonrası durumları ailelerince denetlenememektedir. Durum böyleyken İktisadi Devlet Teşekküllerinin ve 500'den fazla işçi çalıştıran bütün işyerlerinin Milli Eğitim Bakanlığıyla temasa geçerek o kuruluşun bünyesinde ilk ve hatta orta okul açmaları sağlanabilir. Bu yapıldığında yalnızca ailelerin kendilerine ek bir külfet yüklemeden çocuklarıyla beraber gün boyu aynı yerde olmaları sağlanabilir, hem de çocukların okuldan artan zamanlarını her bakımdan yapıcı ve olumlu biçimde spor tesislerinde geçirmeleri sağlanabilir. Bunun olabilmesi ise ancak ve ancak işçi sendikalarının bu konuya sahip çıkmalarına bağlıdır. Başka bazı etkenler de harekete geçirilebilir. Söz gelişi çağdaş anlamda spor, özellikle sosyalist ülkelerdeki görünüşüyle spor tıbbıyla spor biliminin, birleştiği bir uğraşıdır. Bugün sayıları üç olan spor akademileri bu çok yönlü uğraşının bilimini yapmış kişilerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Ancak Türkiye'de spor hababam yöntemlerle yönetildiği için bu akademilerin mezunları istenmemektedir, işsizdir, iş bulacakları da yoktur.

● **BİLİME DAYALI BİR İŞÇİ SINIFI HAREKETİNİN HER DALDA BİLİMSELLİĞE SAHİP ÇIKMASI VE ONU SAVUNMASI GEREKTİĞİ İNANCINDAN YOLA ÇIKARAK SPOR ALANLARINDA DA SENDİKALARIN ÇOK ÖNEMLİ ROL OYNAYACAKLARI İNANCINDAYIM... DÜZENLİ BESLENME, DÜZENLİ SAĞLIK DENETİMİ, YETERLİ BOŞ ZAMAN, ÇOK SAYIDA İŞÇİYİ BARINDIRAN BU KURULUŞLARIN BÜNYESİNDE, BUNLARIN OLANAKLARIYLA HAREKETE GEÇİRİLEBİLİR...**

Yine 3530 sayılı yasaya göre 500'den fazla işçi çalıştıran işyerleri yalnızca tesis yapmak değil bu tesislerde uzman spor adamı da çalıştırmak zorundadırlar. 500'den fazla işçi çalıştıran işyeri sayısı Türkiye'de 2000'in üstündedir. Bilime dayalı bir işçi sınıfı hareketinin her dalda bilimselliğe sahip çıkması ve onu savunması gerektiği inancından yola çıkarak burada da sendikaların çok önemli bir rol oynayacakları inancındayım. Çok sayıda işçi çalıştıran kuruluşların bünyesinde işçilerin çocuklarıyla birlikte, ister sağlık amacıyla isterse spora ileride bir meslek olarak yönelmek amacıyla olsun ki bugün şampiyonluk sporu, artık tam gün çalışılması gereken bir meslektir. Spor yapmaları zor değildir. Düzenli beslenme, düzenli sağlık denetimi, yeterli boş zaman, çok sayıda işçiyi barındıran bu kuruluşların bünyesinde, bunların olanaklarıyla harekete geçirilebilir.

Soru: Kitle sporunda sendikaların önemli bir itici gücü olacağını söylediniz. Spor o kadar önemli bir kurum mu sizce?

● **1959 YILINDA KESİLEN ABD-KÜBA İLİŞKİLERİ, YUMUŞAMA DÖNEMİNE GİRİLDİKTEN SONRA BİR KÜBA BASKETBOL TAKIMININ AMERİKA GEZİSİYLE YENİDEN BAŞLADI. BU OLAY SPORUN DÜNYA BARIŞI AÇISINDAN ÖNEMİNİ VURGULAYAN ÇARPICI BİR ÖRNEKTİR. BÖYLESİNE ÖNEMLİ BİR KURUM KONUSUNDA SENDİKALARIMIZIN AÇIK BİR TUTUM ALMALARI VE BUNA İŞLERLİK KAZANDIRMASI GEREĞİ VARDIR...**

YANIT: — Bugün spor şu temel noktadan hareket etmek zorundadır: Düzenli aralıklarla bedensel uğraşından, düşünsel uğraşıya geçiş ve dönüşler ruh ve beden sağlığının en temel garantisidir. Bu işin sağlığa dönük yönüdür. Öte yandan spor çok geniş kitlelerin ilgisini çeken önemli bir toplumsal kurumdur. Bunu görmek için basın organlarının spora verdiği yere bakmak yeterlidir. Kaldı ki, spor doğru ve sağlıklı bir içerikle gerçekleştirildiğinde yalnızca bireyleri değil toplumları, ülkeleri, birbirlerine yaklaştıran önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Sporun dünya barışındaki önemli yeri yadsınamaz. Bunun en çarpıcı örneğini 1959 yılında kesilen ABD - Küba ilişkilerinin yumuşama dönemine girildikten sonra bir Küba Basketbol Takımının Amerika'ya gezisiyle yeniden başlaması ile görüyoruz. Sanıyorum, böylesine önemli bir kurum konusunda sendikaların açık bir tutum takınması ve bunu harekete geçirmesi işlerlik kazandırması gereği vardır.

ABD Kongresi FKÖ'lülerin ABD'ye girişini yasakladı

Dış Haberler Servisi — ABD Kongresi Filistin Kurtuluş Örgütü üye ve yetkililerinin ABD'ye girişlerini ve burada basınla ilişkiler kurmalarını yasakladı.

Haberi veren İngiliz «Arab Report» dergisi, kararın kongrede bulunan İsrail lobisinin etkisiyle alındığını, böyle bir kararın özellikle son günlerde ABD'ye gelen ve Filistin sorununu anlatmaya çalışan Filistinlilerin ülkeye girişlerini yasaklamayı amaçladığını yazdı.

Dergi, Filistin Kurtuluş Örgütü Beyrut Bürosu Sorumlusu Şefik El-Hut'un, geçtiğimiz günlerde Amerika'ya gittiği, ve burada Camp David ve Filistin sorunu ile ilgili konferanslar verdiğini belirterek, bunun siyonistleri rahatsız ettiğini, ve El-Hut'u çeşitli yöntemlerle engellemek istediklerini, ancak bunu başaramayınca böyle bir yasa çıkarmaya yöneldiklerini belirtti.

- Kararın, FKÖ Beyrut sorumlusunun konferanslarına tepki olarak İsrail lobisi tarafından aldırıldığı belirtildi

● FKÖ liderlerinden El-Hut.

birdakika

ABD'ye yaptığı kısa geziden dönen bir İngiliz filozof arkadaşlarının «Amerika'yı nasıl buldun» sorusuna «Her ulus kaybettiği değerli bir önderin anısına heykeller diker. Amerikalılar da Özgürlük Anıtını dikmişler» şeklinde yanıtlamıştır.

Portekiz Hükümeti'ne karşı iki güvensizlik önergesi verildi

Lizbon, (A.A.) — Portekiz Sosyalist ve Komünist Partileri'nin parlamentoya, Carlos Alberto Mota Pinto başkanlığındaki hükümet hakkında iki güvensizlik önergesi verdikleri bildirildi.

Bu iki önerge hakkındaki oylamanın en geç cuma günü yapılacağı belirtiliyor. Portekiz siyasi çevreleri, parlamentoda mutlak çoğunluğu ellerinde bulunduran Sosyalist ve Komünist Partilerin hükümeti düşürebileceklerini söylüyorlar.

Bu durumda, 1974 devriminden bu yana kurulan 10. hükümetin temmuz başından önce istifa etme zorunda kalması beklenmiyor. Bununla birlikte, Başbakan Yardımcısı Alvaro Monjardino, daha önce kabul edilen bütçenin komisyonda onaylanmasından sonra, hükümetin bu süre dolmadan istifa edebileceğini söyledi.

YENİ YÖNETİM, SEÇİME GİDİLECEĞİNİ AÇIKLADI

Gana'da iktidar darbeyle el değiştirdi

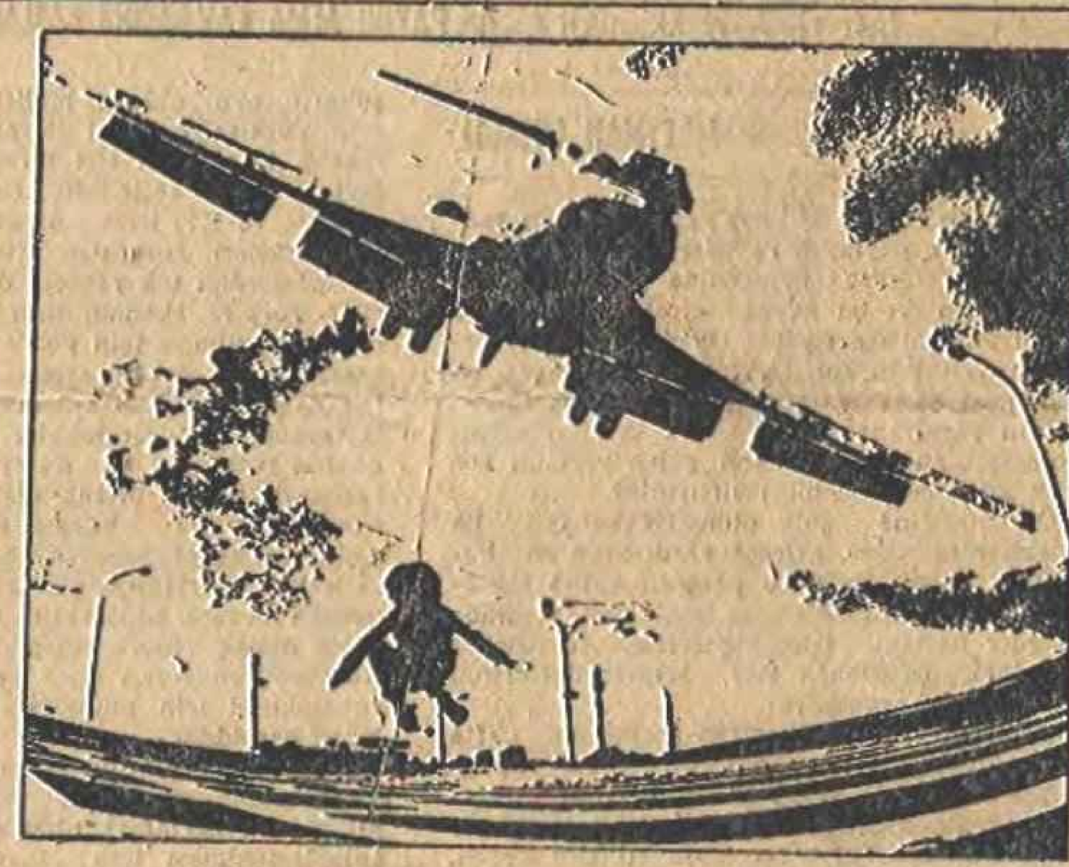
- "Devrimci kuvvetler" olarak nitelendirilen yeni yönetim ülkede denetimi sağladı
- Darbenin liderinin genç bir subay olduğu bildirildi

Ajanslar — Gana'da küçük rütbeli subaylar tarafından gerçekleştirilen darbenin başarıya ulaştığı ve ülkede denetimin tamamen yeni yönetimin eline geçtiği açıklandı. Başkent Accra'da sokağa çıkma yasağı konulmasından sonra duruma hakim olan yeni yönetimin liderliğini genç bir subay olan Rawlings'in yaptığı kaydedildi. Önceki gün başlatılan darbenin ilk önce bastırıldığı yolunda haberler yoğunluk kazanmış, ancak daha sonra yeni yönetimin radyoda okunan bildirisiyle, iktidarın tamamen el değiştirdiği açıklığa kavuşmuştu.

BBC radyosunun bildirdiğine göre, yeni yönetim 18 haziranda yapılacak olan genel seçimleri mutlaka gerçekleştirecek ve seçimlerden önce de eski yönetime mensup kişiler yargılanacak.

Gana'daki darbeyi gerçekleştiren subayların «devrimci kuvvetler» adı altında harekete geçtikleri, özellikle de yolsuzluklar üzerinde durdukları bildiriliyor.

Bilindiği gibi 15 gün önce de Gana'da bir darbe girişimi olmuş, o zamanki darbenin de lideri olan Rawlings tutuklanmıştı. Ajanslar, Rawlings'in genç subaylar tarafından tutukevinden kurtarıldığını, hareketin sürdürülerek bu kez başarı kazanıldığını kaydediyorlar.

"GÜRÜLTÜ KİRLENMESİ"NİN DE ÖNÜNE GEÇİLMELİ

5 Haziran Dünya Çevre Günü nedeniyle Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tarafından hazırlanan bir rapor, çevreyi bozan etkenler arasında gürültüyü de ele alıyor. Raporda, gürültünün, insanın yaşam koşullarını gittikçe daha çok kötüleştiren boyutlara vardığı belirtiliyor. «Dünya'da Çevrenin Durumu» adlı raporda, gürültünün sağırlığa, sinir hastalıklarına ve çeşitli etkilere neden olduğu belirtildikten sonra «gürültü kirlenmesi»nin önüne geçmek için çeşitli girişimler yapıldı, «ancak, kamuoyu sesini duyurmaz, işçiler, işçi kuruluşları kanalıyla baskı yoluna gitmezlerse» bu acılı yazgıların süreceği belirtiliyor.

Afganistan hakkında yalan haberler yayıldığı açıklandı

Dış Haberler Servisi — Afganistan Haber Ajansı Bachtar tarafından yapılan açıklamada, ülke içinde yoğun çarpışmaların sürdüğü haberlerinin gerçeklere uymadığı, bu haberlerin genç ve dinamik Afganistan'ı yıpratmak amacını güttüğü bildirildi. Ülkede müslümanların sürekli olarak ayaklandıkları, askeri harekât yürüttükleri yolundaki haberlerin, emperyalizmin bölgedeki yenilgilerini gizlemek amacı ile batılı ajanslar tarafından özellikle yaygınlaştırıldığı kaydedildi ve çarpışma olduğu iddia edilen bölgelerden Ajans'a gelen mektuplar okunarak, halkın bu tür yalanlara karşı tepkileri dile getirildi.

TUDEH, bütün gizli anlaşmaların açıklanmasını istedi

Dış Haberler Servisi — İran Halk Partisi TUDEH Genel Sekreteri Nurettin Ziyanur, İran'ın Şah döneminde dış ülkelerle imzaladığı bütün gizli ekonomik, politik ve askeri antlaşmaların açıklanıp iptal edilmesi için ülkenin politik liderliğine çağırı yaptı. Ziyanur yaptığı açıklamada, ülkedeki bütün yabancı şirketlerin devletleştirilmesinden yana olduklarını belirtti.

Öte yandan İran Devrim Hükümeti Amerikanın Tahran'a atamak istediği yeni Büyükelçi Walter Cutler'i reddettiğini açıkladı.

Mısır ve Kamboçya Bağlantısızlar'ın gündeminde

Dış Haberler Servisi — Sri Lanka'nın başkenti Kolombo'da açılan Bağlantısızlar Hareketi Dışişleri Bakanları Konferansında, sonbaharda Küba'nın başkenti Havana'da yapılacak olan zirvenin hazırlıklarının gözden geçirileceği açıklandı.

Konferansın açılışında, Filistin Kurtuluş Örgütü, Suriye ve Irak tarafından hazırlanan ve Mısır'ın Bağlantısızlar hareketinden çıkarılmasını isteyen bir belge de delegasyonlara dağıtıldı. Konferansın gündeminde ayrıca, Pol Pot rejimi yerine Kamboçya'nın yeni yönetiminin tanınmasını isteyen bir önerge de bulunuyor.

Sovyetler, Çin'i ikili görüşmelere çağırdı

Moskova, (A.A.) — Sovyetler Birliği, Çin hükümetini, temmuz, ağustos aylarında, Moskova'da, iki ülke arasındaki ilişkileri normalleştirmek amacıyla ikili görüşmelere çağırdı.

Bu konudaki [illegible] önerisi Çin'in Mos[illegible] işgüder vekiline, [illegible] Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko tarafından bizzat verildi.

olaylar ve gerçekler

A. BİLGE DİCLELİ

Altı Gün Savaşı'nın yıldönümünde...

5 HAZİRAN 1967, Arap halklarının, özellikle de Filistin halkının beynine kanla, ateşle, dişle, tırnakla ve unutulmaz savaş acılarıyla kazılmış bir tarihtir. Dünya ilerici güçlerinin yüreğine sokulan bir hançerdir. Altı Gün Savaşları'nın 12. Yıldönümü'nde ilerici insanlık, her zaman olduğu gibi, İsrail'in 67 Savaşı öncesi sınırlarına çekilmesini, Filistin halkının devlet kurma hakkı dahil olmak üzere, tüm yasal haklarının hayata geçirilmesini, sorunun, emperyalizmin ve siyonizmin hareket alanından çıkartılıp, Filistin halkının tek ve yasal temsilcisi FKÖ'nün de katılacağı uluslararası Cenevre Konferansı'nın toplanması gibi taleplerle savaşım veriyor.

BUGÜN Orta Doğu'daki durum, yeni bir savaşın ilk izlerini taşıyor. Emperyalizmin ve siyonizmin toprak hedefi Lübnan, baş hedefi ise her zamanki gibi Filistin Kurtuluş Örgütü. Tehlike her geçen gün artarken, uluslararası petrol şirketleri «belki savaş sırasında yeni bir petrol ambargosu sözkonusu olabilir» düşüncesiyle stok yapmaya başladılar. İngiltere, Federal Almanya ve ABD'deki petrol fiyatlarının artışının, uzun araba kuyruklarının ardında böyle bir savaş hazırlığının yattığını görmemek mümkün değil. İran Devrimi'nden sonra boyunun ölçüsünü alan petrol «dev»lerinin bu son dümenlerinin hiçbir politik yanı olmadığını istedikleri kadar halklara yutturmaya çalışsınlar. Orta Doğu Cephesi'nde son durum yeni bir saldırının gündeme geldiğini apaçık ortaya koyuyor.

EMPERYALİZM ve siyonizm «Altı Gün Savaşı»nı değerlendirirken, maocu Pekin yönetimi ağzıyla Vietnam halkına değil de ulusal kurtuluş için çarpışan Arap halklarına bir ders verdikleri tezini ileri sürüyordu. Bu yenilgiden sonra Arapların, emperyalizm ve siyonizmin kurdukları ihanet sofrasına oturacaklarını umuyorlardı.

NE VAR Kİ masaya yalnızca Mısır yöneticileri oturdular. Mısır halkının özgür iradesi dışında Sedat bölgedeki ulusal bağımsızlık savaşını, kelimenin tam anlamıyla satarken, Ürdün ve Suudi Arabistan mahcup bir ifadeyle geride kaldılar.

ŞİMDİ emperyalizm ve siyonizm, Ortadoğu'da bir tek Mısır ile yetinmeyip Camp David ihanet cephesini genişletmenin peşinde. Ürdün halkının yiğit direnişi, Suudi Arabistan halkının karşı çıkışı sonucu elde edemediğini, yeni ve kanlı bir savaş sonucu sağlamanın hesabını yapıyor. Lübnan'daki ilerici güçlerin demir cephesini ateş fırınında eritmeyi ihanet cephesinin karşısındaki Direniş Cephesi'ni bölmeyi amaçlıyor. Bu nedenle de bir yandan Lübnan üzerine askeri harekâtlar yoğunlaştırılırken, Filistin Kurtuluş Örgütü'ne sözlü-silahlı saldırılar artırılıyor.

ORTADOĞU'NUN bu genel durumunda Türkiye'nin çok özel bir yeri var. Emperyalizm sürekli olarak Türkiye'nin bölgedeki konumu ve çıkarları açısından belirleyici bir stratejik alan olarak görmekte. 1957 sonlarında, Menderes iktidarının Suriye sınırına 50 bin asker yığdığını ve böylece de Lübnan'daki Amerikancı darbeye kolaylık sağlandığını unutmamak gerekir.

İŞTE böyle bir zamanda Ankara'da ABD ile «savunma işbirliği» görüşmeleri yapılıyor. Ve Türkiye işçi sınıfının «üslere el konsun, Amerika defolsun» belgisinin önemi daha da belirginleşiyor. ABD'nin üsler konusunda yeni yeni dayatmalar getirdiği, varolan üslerin yeni araçlarla donatılmasına çalıştığı, daha fazla yetki ve hareket yeteneği için hükümeti zorladığı şu günlerde, bu belgiyi yükseltmek gerekiyor. Çünkü bu belgi ülkemizde verilen ulusal bağımsızlık savaşımını, başta Filistin halkı olmak üzere Arap halklarının ulusal bağımsızlık savaşımıyla bütünleştirmektedir. 5 Haziran 1967 hançeri yüreğimizi dağlarken, bu gerçeği de unutmuyoruz.

Dünyaturu

Grenada, gerici faşist ülkelerle ilişki kurmayacak

KARAYİPLER Denizindeki bir ada olan Grenada'da 13 Martta gerçekleştirilen hükümet değişikliğinden sonra, yeni iktidarın ırkçı ve faşist rejimlerle diplomatik ilişki kurmayacağı ve Küba ile ilişkilerini gel[illegible] yi amaçladığı bildirildi.

Endonezya Çin'i uyardı

ENDONEZYA Dışişleri Bakanlığı, ülkedeki Çin temsilciliğine bir nota vererek Çinli ajanların ülke içindeki faaliyetleri konusunda uyarıda bulundu. Notada özellikle, diplomatik kanallardan geçirilerek Endonezya'ya sokulan ve halk arasında dağıtılan broşürler söz konusu ediliyor.

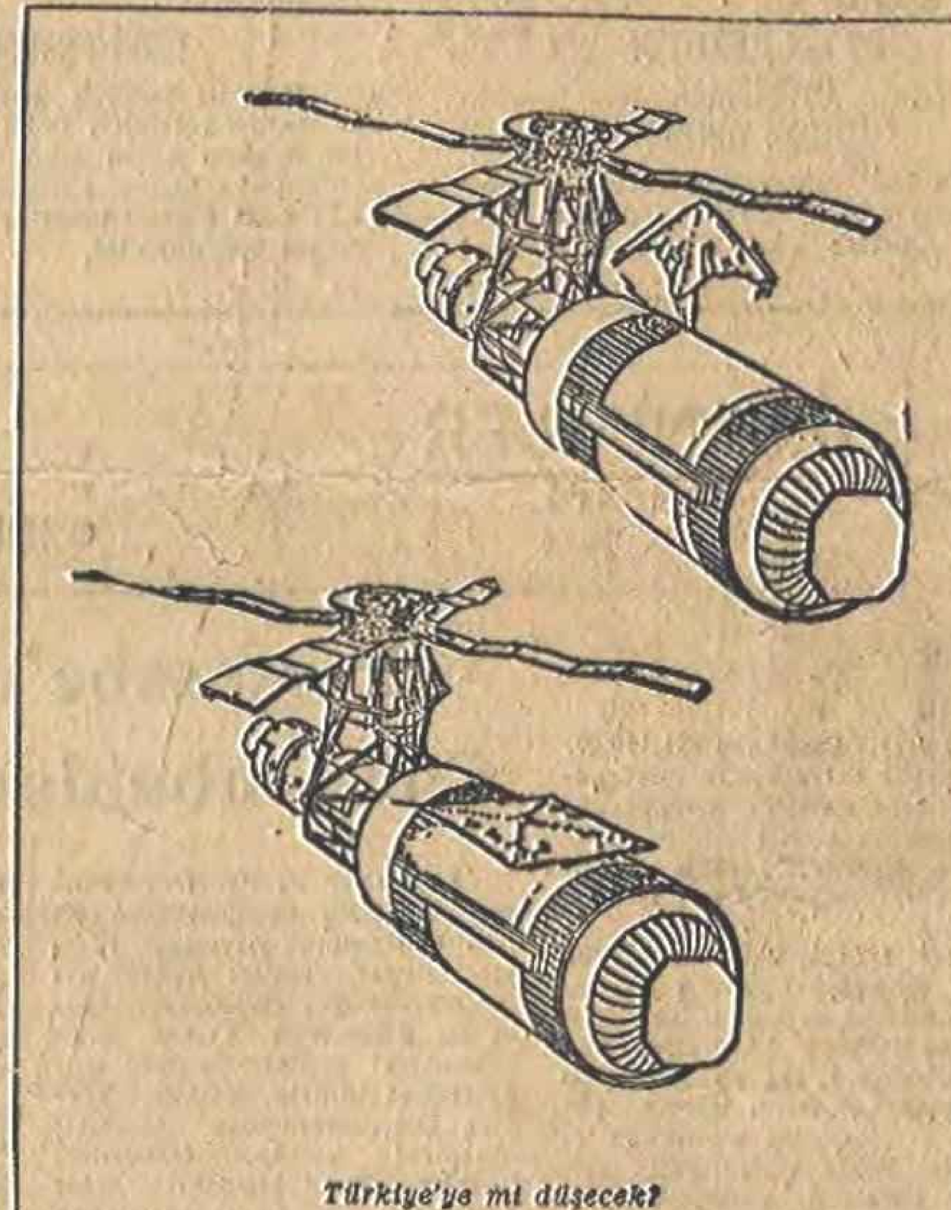
- Japonya Çin'e petrol ve kömür projelerini geliştirmesi için 2 milyar dolar kredi verdi...
- Rodezya'da uzlaşmacı siyahların da katılımıyla kurulan yeni ırkçı rejim, Mozambik üzerine yeni bir saldırı düzenledi.
- Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, İsrail Dışişleri Bakanı Moşe Dayan görüşmelerine başladı.
- Genel seçimlerden yenik çıkan Başbakan Rieelliott Treduau, iş başına geldikten 11 yıl, altı hafta ve üç gün sonra istifa etti.

Latin Amerika sendikaları Panama'da toplandı

YENİ sömürgeciliğe karşı savaşımın yöntemlerini ve ortak savaşım biçimlerini görüşmek üzere Latin Amerika'daki sendikal örgütlerin temsilcilerinin DSF girişimiyle Panama'nın başkenti Panama-City'de toplandıkları bildirildi.

Türkiye toprakları da 21 Haziran'da yere çakılacak olan Skylab'ın tehdidi altında

- SOVYETLER BİRLİĞİ, SKYLAB KONUSUNDA ABD'YE İŞBİRLİĞİ ÖNERİSİ YAPTI.
- DÜNYA NÜFUSUNUN YÜZDE 90'I ÖLÜM TEHLİKESİ İLE KARŞI KARŞIYA.
- FELAKETİN NEREYE ÇÖREKLENECEĞİ İKİ SAAT ÖNCE BELLİ OLACAK.

Türkiye'ye mi düşecek?

14 Mayıs 1974'de bir Satürn-5 roketiyle uzaya fırlatılan 85 ton ağırlığındaki Amerikan uzay laboratuvarı Skylab'in yörüngesinden çıkıp hızla dünyaya yaklaşması, bütün bilim adamlarını alarma geçirdi. Dünya nüfusunun yüzde 90'ının yaşadığı Asya, Afrika, Latin Amerika, Alaska hariç ABD, Avrupa ve Avusturalya kıtalarını tehdit eden bu felaketin nereye çörekleneceği konusunda hiçbir öngörüde bulunulamıyor.

30.70 metre uzunluğunda, 6.60 metre genişliğindeki uzay aracının dünya kabuğuna 150 kilometre kala parçalara ayrılacağı, bu parçaların bir bölümünün uzayda kaybolacağı, ancak 2.5 ton ağırlığındaki ana parçaların 340 mil hızla yere çakılacağı bildiriliyor. Amerikan uzay araştırmalarının yapıldığı NASA merkezi uzmanları, 17 Haziran 2 Temmuz tarihleri arasında uzay laboratuvarının düşmesini beklediklerini, 21 Haziranın muhtemel tarih olabileceğini, kesin düşüş gününü, en erken üç gün önce söyleyebileceklerini açıklıyorlar. Uzaydan gelecek felaketin nereye çörekleneceği ise ancak düşüşten iki saat önce bilinebilecek.

Bu arada pek çok ülkenin ABD'ye, Skylab'ın bir felakete yol açmaması için işbirliği [illegible] erisinda bulundukları açıklandı. Tehlike [illegible] anının küçültülmesi, uzay aracının dünya halklarını tehdit etmemesi için, işbirliği yapan ülkelerin başında Sovyetler Birliği geliyor.

Su[illegible] yayınlanan Teşrin gazetesinin bir ha[illegible] göre, Sovyetler Birliği çok uzun bir zaman önce, NASA'ya başvurarak uzay laboratuvarının koordinatlarının verilmesi halinde, bu felaketi önleyebileceğini bildirmiş bulunuyor. Bu konuda NASA yetkililerinin ve Amerikan hükümetinin nasıl bir karar aldıkları ise henüz açıklanmadı. Gazete haberinde [illegible] m adamlarının ABD'ye başvuruda bulunarak bu öneriyi kabul etmesi için baskı yaptıkları da dikkati çekiyor.

Kasım ayında uzaya bir başka araç gönderip yörünge çalışmaları yapmak isteyen, ancak teknik bazı olanaksızlıklar sonucu bunu gerçekleştiremeyen NASA bakalım ne yapacak? Türkiye toprakları gibi, dünya nüfusunun yüzde [illegible] nı bir felaketin eşiğine getiren Skylab olayı[illegible], Sovyetler Birliği'nin işbirliği önerisini reddedecek mi?

DÜNYA BASININDAN SEÇMELER

THE GUARDIAN — THE GUARDIAN
- Günlük gazete
- İngiltere İşçi Partisi'ne yakın olarak bilinir.

Türkiye'nin sosyal demokratları üzerinde ordu gölgesi

Guardin gazetesinin 2 Haziran tarih li sayısında, John Torode imzalı bir yorum çıktı. Yorumun, Maraş davası öncesinde Türkiye'deki durumu ele aldığı görülüyor. Özellikle de sağ bir askeri yönetim üzerinde durulması, yazarın Agah Oktay Güner ile görüşmüş olması, ABD ile İngiltere'nin, Türkiye'de artık sosyal demokrat bir iktidar istemediği gibi görüşler dikkati çekiyor.

Türkiye, hemen İran tipinde bir kaosa yuvarlanma tehlikesi içinde bulunmayabilir, ama bu, demokrasi çizgisinin ekonomik bunalım ve sistematik politik cinayetler karşısında güvenlik içinde bulunduğu anlamına gelmemektedir.

Ülkenin büyük bir bölümü halen sıkıyönetim altındadır ve ordu, son yirmi yıl içinde politikacıları iki kez yerinden etmiştir. Ordu kısa bir süre önce tutukladığı 1 Mayıs yürüyüşlerini İstanbul'da yasaklayıp birçok solcu sendika liderini tutukladığı zaman yaptığı gibi, kendi inisiyatifini kullanarak politik kararlar almaya çoktan başlamış bulunuyor.

Yönetimin askerler tarafından devralınması olasılığı, politik koşullara bağlı olmayan en büyük yardım paketini hazırlaması için Batıyı harekete geçirmek doğrultusunda hükümet tarafından oldukça dikkatli bir biçimde kullanılmaktadır. Ne ekonomik «reformlar» (devalüasyon, yüksek fiyatlar, verimsiz kamu sektöründe kısıntılar, daha az iddialı büyüme plânları ve aşırı derecede korunmakta olan ekonominin yabancı çokuluslu şirketlere açılması) şeklindeki koşullar, ne de Ege'de, Kıbrıs'da ve Batı savunması konusunda ödünler bu kadar öne çıkmıyor.

OECD'nin Türkiye'ye (koşullu olarak) yardım verme sözüne karşın, birçok Batılı ülke Ecevit rejiminin düşmesinden ve yerine büyük bir olasılıkla sağcı politikacıların ardına gizlenen bir generaller komitesinin gelmesi perstpektifinden rahatsızlık duymakta haksız değildir.

Ordunun «organik» (yani istikrarlı ve Batı yanlısı) görünmesi nedeniyle, ABD ve İngiltere bir askeri darbe olasılığından pek fazla kuşku duymamaktadırlar. Hatta bazan sağlam, Batı yönelimli bir diktatörlüğün, Ruslarla flört eden ve Ortadoğu'da giderek tarafsız bir tavır takınan güçsüz bir sosyal demokrasiden daha iyi olduğu ileri sürülmektedir. Eğer başbakan evini düzene sokamazsa, o zaman bırakın da ordu yapsın, görüşündedirler.

Bu görüşün Türk hükümet çevrelerinde yandaş bulamayan bir görüş olması şaşırtıcı değildir. Dışişleri Bakanlığındaki plânlama ve araştırma dairesi başkanı Haluk Özgül, «Batı'nın ülkemizde ekonomik reformlardan çok demokrasiye gereksinimi vardır» diyor. «Eğer siz Batıdakiler, şu andaki tavrınızı sürdürürseniz, Türkiye'yi kaybedebilirsiniz.» Özgül, Batıya karşı olan duygularını da Türkiye'nin dış politikası üzerindeki «Demoklesin kılıcı» biçiminde dile getiriyor.

Ekonomiler için genel olarak karşı çıkılan acı plânlar hazırlayan IMF, önlemesi gereken ekonomik bunalımı daha da şiddetlendirmekle suçlanmaktadır. İşsizliğin yüzde 20'yi bulması büyüme hızının yüzde 7'den yaklaşık sıfıra düşürülmesi, kamu harcamalarına, savurganlığa ve verimsizliğe saldırılarda bulunulması, felaket niteliğindeki politik ve ekonomik sonuçlar doğurabilir. (İngiltere üç yıl önce IMF ile benzer bir kavgaya girmişti.)

Hükümet sözcüsü Orhan Koloğlu, «IMF teknisyenlerden oluşur. Enflasyonu kontrol altına almak istiyorlar, ama bizim toplumsal yapımızı göz ardı ediyorlar ve sonumuz bir diktatörlük olursa, bu umurlarında değil» diyor. Buna karşılık Batılı bir diplomat şöyle homurdanıyor: «Türkler, dünyanın onlara bir hayat borçlu olduğunu sanıyorlar, ama bizimle anlaşabilmek için bir santim yürümüyorlar. Tabii ki Batı savunması açısından önemlidirler. Ama o kadar da değil.»

Her iki tarafda bir derece blöf yapıyor. Türkler ekonomilerini dizginlediler ve Batı, Türkiye'nin toplumsal ve politik gerçeklikleri karşısında ödün vermeye hazırdır. Ama yardım çok mu azdır ya da çok geç mi gelecektir? Türkiye, yalnızca çöküşten kurtulmak için bu yıl OECD'nin bir buçuk milyar dolarına gereksinim duyuyor. Gelecek beş yılın her yılı için de aynı miktarlar belirtilmektedir. Enflasyon şu sırada yüzde 60 dolayındadır ve yükselmektedir. Politik cinayetlerin hızı da öyle. Tutuklamalar da özellikle solda.

Geçenlerde bir gece içinde değişik olaylarda 13 kişi öldürüldü. Son yılların ortalaması bir gecede üç politik cinayettir. Solcu kahveler sağcılar tarafından makinalı tüfek ateşine tutulmakta ve seyrek olarak tersi olmaktadır. Altı ay önce Maraş'ta 100'ün üzerinde Alevi (Şii) Müslümanın, daha varlıklı ve sayıca çok üstün Sünni dindaşları tarafından katledilmesi, bu olaydan önceki ve bu olaydan sonraki daah küçük, topluluklar-arası olaylarda da yansıyor.

İran'daki kürt huzursuzluğunun alevlendirdiği kürt ayrılıkçılığının yeniden canlanması korkusu büyümektedir. Ordu ve polis, Irak'taki meslektaşlarıyla, her hangi bir ayaklanmanın bastırılması için ortak eylem olanağını görüşmüş bulunuyor.

Bütün bu kaosdan tek bir parti yararlanmaktadır. Bu, antikomünizmi, İslâmcı değerleri, merkezden yönetilen hür teşebbüs doğrultusunda De Golcü talepleri, kendi kendine yeten bir tarafsızlığa kolayca dönüşebilen De Golcü milliyetçiliği yarım milyon oy sahibi neo-faşist Milliyetçi Hareket Partisi'dir.

Partinin başında, eski bir subay olan ve ordu ile yakın bağlar sürdüren Alparslan Türkeş bulunmaktadır. Başında bulunduğu hareket, «bozkurtlar» adındaki iyi eğitilmiş ve iyi silahlanmış, Maraş katliamı sırasında çok aktif olmuş bir polis gücüne sahiptir. Türkeş'in yardımcısı Agah Güner, Türkiye'de karşılaştığım kendinden güven duyan tek kişiydi.

Güner, hükümetin, şimdiki şiddetin büyük bölümünden neden Milliyetçi Hareketi sorumlu tuttuğu sorusuna, «ülkemiz büyük bir tehlike içinde» diye cevap verdi. «Terörizm ve anarşi soldan geliyor. Hükümet kamu sektörüne 45 bin militanını soktu ve polisin yarısının komünist yönetimli derneklere girmesine izin verdi. Başbakan sürekli yalan söylemektedir, ama halk gerçeği görüyor. Mahkemeler yargıçlar var. Bizi onların önüne götürsünler. Ecevit'in ajanları partimizin görevlilerini neden öldürüyorlar? Bizden neden neden korkuyorsun Ecevit?»

Orta düzeyi Milliyetçi Hareket düşünceleriyle etkilenmiş bulunan ordu bir yargılamaya izin verecek mi? Yargıçlar suçlama cesaretinde bulunabilecek mi? Yoksa, ordu ile bağlaşıklık içinde bulunan şu «bozkurtlar», sonunda, Türkiye'nin hasta sosyal demokrasi deneyiminin boğazına mı sarılacak?

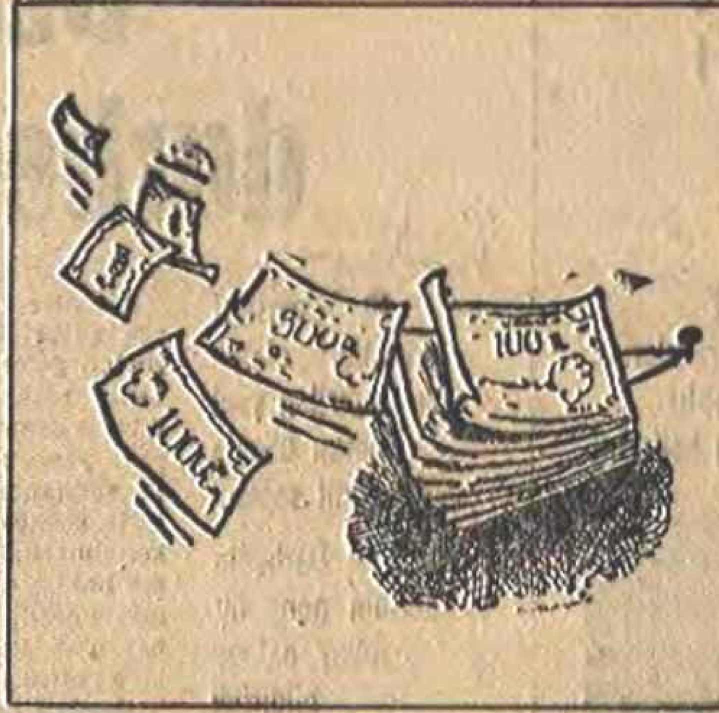
BusinessWeek — BUSINESS WEEK
- Haftalık ekonomi dergisi
- Mc Graw Hill Şirketi tarafından çıkarılır
- New York'ta yayınlanır

Çin–Şili işbirliği gelişiyor

Maocu Pekin yönetimi ile faşist Pinochet cuntası arasındaki ilişkiler sürekli gelişiyor. Dışişleri Bakanlarının karşılıklı ziyaretlerinden sonra, bu iki gerici rejimin yeni işbirliği olanakları aradıkları açıklandı. Amerikan basını, konuyla ilgili olarak verdiği haberde, bakın neler diyor:

Pekin yönetimi ile Pinochet diktatörlüğü arasındaki sıkı ilişkiler, Antartika'da ortak yatırım olanaklarının belirlenmesi için yapılan görüşmelerle yeni boyutlar kazanıyor. Şili Ekonomi Bakanı Roberto Kelly ve Dışişleri Bakanı Hernan Cubillos, bu görüşmeleri yürütmek için Pekin'e [illegible] ziyaretler yaptılar, 20 yıldan uzun bir zamandır hiç bir ortak araştırmaya katılmayan Pekin, Antartika'da Şili ile yapılacak ortak incelemelerde, buraya yerleştirmeyi düşündüğü fırlatma üsleri için uygun yer arayacak. Bu arada, iki ülke arasında yapılan bir anlaşmaya Pinochet Pekin yönetimine üç yıl boyunca 90 bin ton bakır satmaya söz vermiş bulunuyor.

IMF yardımı gelmeden kavgası başladı

IMF İLE ANLAŞMA SAĞLANACAĞININ BELLİ OLMASINDAN İTİBAREN BÜYÜK SERMAYE KESİMLERİ GELMESİ BEKLENEN TAZE PARA VE KREDİDEN ASLAN PAYINI ALMA KAVGASINA BAŞLADILAR

● SÜLEYMAN COŞKUN

OECD ve IMF'in Türkiye'ye sağladıkları yardım gelmeden paylaşım kavgası başladı. Son zamanlarda hükümet konusunda yoğunlaştırılan tartışmaların da bu kavga etrafında döndüğü bildiriliyor. Ankara siyasal çevreleri büyük sermaye çevrelerinin kendi aralarında başlayan en büyük payı alma tartışmasından Ecevit Hükümeti'nin yararlanabileceğini ve kendi etrafında oluşturulan baskıya karşı, gelen yardımı koz olarak kullanabileceğini belirtiyorlar.

Öğrenildiğine göre otomativ sanayii ile tekstilciler arasında, gelecek yardımdan en büyük payı almak yada bu paranın kamu sektöründe hiç kullanılmamasını sağlamak yönünde girişimler başladı. Otomativcilerle, tekstilciler arasındaki çatışmaya ilaç sermayedarlarının da girdikleri kaydediliyor.

Başbakan Bülent Ecevit'in geçtiğimiz hafta Cuma günü Cumhurbaşkanı Korutürk'le yaptığı görüşmeden sonra basın mensuplarının sorularını cevaplandırırken bu konunun üzerinde önemle durması ilgi çekti. Bilindiği gibi Ecevit, açıklamasında, gelecek paranın tümünü ekonominin kurtulması için kullanacaklarını belirtti.

PARANIN İLK BÖLÜMÜ HAZİRAN AYI SONUNA KADAR GELİYOR

Diğer taraftan OECD ve IMF tarafından sağlanan yardımın ilk bölümünün Haziran ayı sonuna kadar Merkez Bankası kasasına girebileceği bildiriliyor. IMF ile yapılacak anlaşmadan hemen sonra yardım yapmaya hazır olan ülkelerle teker teker anlaşmalar sağlanacak ve bu anlaşmalardan sonra paranın Türkiye'ye gelmesi başlayacak. 250-400 milyon dolar dolaylarında olacağı kaydedilen ilk dilim yardımı periyodik olarak diğer dilimler izleyecek. Gelecek ilk dilimin büyük kısmının, sermayenin tüm kavgasına karşın petrol için ayrılacağını belirten yetkililer, «Aslında Türkiye'nin şu andaki en büyük sorunu petrol. O sorunu biran önce belli oranda da olsa çözmek zorundayız. Çünkü petrol günümüzde tüm dünyanın sorunu haline geldi. Alabilmek için mutlaka bazı avantajları kullanmak gerekiyor» diyorlar.

IMF'NİN TÜRKİYE'DE UYGULAMAK İSTEDİĞİ YÖNTEM

Paris'te IMF merkezinde devam etmekte olan görüşmelerde Türkiye'ye dayatılan koşulların Latin Amerika ülkelerine uygulatılan koşulların aynı olduğu bildiriliyor. Bilindiği gibi IMF Türkiye'ye temel olarak iki konuda dayatmakta. Bunlardan biri ihracatın artırılması diğeri de kamu kesiminin finansmanının durdurulması ve KİT'lerin piyasa kurallarına göre yönetilmeleri. İhracatın artırılması içinde IMF'nin gösterdiği tek yöntem devalüasyondur. IMF'ciler Türkiye ekonomisinin bugünkü durumundan kurtarılması için yüzde yüzle, yüzde yetmiş arasında bir devalüasyon önermekteler. Katlı kur ayarlaması gibi önlemlerle ihracatın artırılamayacağı görüşündedirler. Ancak Türkiye Hükümeti yetkilileri bu düzeyde bir devalüasyon yapmaya politik olarak olanak bulamayacaklarını belirtiyorlar. Yaygın kanı devalüasyonun seçimlere kadar yapılmayacağı, seçimlere kadar katlı kur ayarlaması gibi yöntemlerin uygulanmasına devam edilecektir. Diğer taraftan ABD başta olmak üzere emperyalist ülkeler Ecevit Hükümetinin biran önce gereken devalüasyonu yapabilmesi için muhalefet partilerini sıkıştırmaya başladılar.

Ekonomik çevreler bu denli yüksek oranda bir devalüasyonun somut amacının iç tüketimin kısılmasını sağlamak olduğunu bunun daha da kolaylaştırılması için ücretlerin dondurulması için önlemler alınması gerektiğini belirtiyorlar.

Toplusözleşmelerin yoğun olarak yapılacağı bir dönemde bulunulması nedeniyle ücretlerin dondurulmasının salt bazı kararlarla yürütülemeyeceğini belirten yetkililer işçi ücretlerinin dondurulmasının başarılması için demokratik hakların kısıtlanması yoluna gidilebileceğini kaydediyorlar. Parlamentoda beklemekte olan demokratik hakların kısıtlanmasına yönelik tasarı ve tekliflerin biran önce geçirilmesi yoluna gidileceğini buna muhalefet partilerinin de destek olacakları bildiriliyor.

IMF'nin baştan beri dayattığı bir başka koşul da KİT'lerin durumudur. KİT'lerin finansmanının Türkiye'deki enflasyonu kamçıladığını, ücret artışlarında da önemli roller oynadığını öne süren IMF'ciler KİT'lerin istihdam politikasının yeni baştan gözden geçirilmesini, KİT'lerin uzun süre işçi alınmamasını, KİT'lerde yönetimde politikanın karıştırılmamasını istiyorlar. Bu arada en önemli istekleri de KİT'lere devlet bütçesinden yapılan desteğin kaldırılması ve KİT'lerin serbest piyasa kurallarına göre çalışabilmeleridir.

TÜRKİYE'NİN GÜÇLÜKLERİ

IMF ile pazarlık masasında oturan Türkiye maliye yetkilileri IMF'nin isteklerinin önemli bir kısmını kabul etmiş bulunuyorlar. KİT'ler konusunda hemen girişimlere başlayan Türkiye, KİT'lerin düzenlenmesi için çalışmaları hızlandırmış bulunuyorlar.

Bilindiği gibi KİT'ler çeşitli alanlarda çalışan holdingler haline getirilecek ve her KİT'in finansmanını karşılamak üzere bir banka kurmaları sağlanacaktır.

Türkiye'nin IMF istekleri karşısında en önemli sorunu işçi ücretlerinin dondurulması ve tarıma teşvik alımı sorunudur. İşçilerin ücretlerinin dondurulması ve işçi kuruluşlarının sorumluluğa ortak hale getirilmesi için hükümetin girişimleri DİSK ve Türk - İş yönetimlerinde sonuç verdi. Ancak ne DİSK'in nede Türk-İş'in tabanına bu konuda bir yaptırım uygulayamayacağı ve işçilerin haklarını almak için verecekleri savaşımı engelleyemeyeceği biliniyor.

Hükümetin yüzde 70'in altında olmayacak bir devalüasyon uygulaması halinde Türkiye ekonomisinin altından kalkılamayacak büyük güçlüklerle karşılaşacağı da yine ekonomik çevrelerce kesin bir ifade ile belirtiliyor.

DÖVİZ KİME? DÖVİZ BANA...

● OSMAN İKİZ

1,5 milyar dolar kredinin geleceği haberiyle birlikte ortalık karıştı. İki yıldır, koro halinde «döviz de döviz» diye tutturanlar, şimdi demeç üstüne demeç vererek henüz adı var kendi yok döviz tahsislerinde öncelik kapmaya çalışıyorlar.

Bilindiği gibi içtiğimiz sigaranın filtresinden, mutfaklarda yemek pişirilen tüp gaza ve yollarda yayıla yayıla giden Amerikan arabalarına kadar her şeyde dış girdi var. Ve bunlar dışardan döviz ödenerek alınıyor.

Şimdi, hükümet IMF koşullarının tümünü kabul ederek aldığı dövizi nerelerde kullanacak.

Toplumun her kesiminin «döviz»den beklediği bir şeyler var. Onun için de daha önce «döviz de döviz» diye tutturanlar, Şimdi «döviz bana» demeye başladılar. Ancak herbiri, dövizin sözümona akıllıca kullanılması şeklindeki önerilerini söylemeyi de ihmal etmiyorlar.

Ülke ekonomisinin ciddi önlemlere gereksinimi olduğu bir dönemde, alınacak kredilerin dışsatıma yönelik sanayi üretiminde kullanılması bu düzen çerçevesinde en akılıca çözüm. Ama, ülkemiz için dışa bağımlılığı artıran ve savurganlıktan başka birşey olmayan bazı lüks sanayi dalları, üretimlerini sürdürmek için bastırıyorlar. Otomobil üretimi, yakıtından parçalarına kadar dışa bağımlı lüks bir üretim olduğu halde, bu konuda hiçbir sınırlama getirilmiş değil. Oto sanayicileri döviz transferlerinden aslan payı istiyorlar. Diğer yandan sanayicilerin tümünün ortak isteği kredilerin, KİT'lere tahsis edilmemesi. Tümüyle özel sektöre ayrılması. Bir yandan bunu isteyen sanayiciler, bir yandan da KİT'lerden aldıkları sanayi girdilerinin kendilerine dünya fiyatları üzerinden verilmesini dayatıyorlar.

Bisküvi ambalajında kullanılan jelatine bile döviz ödendiği bu koşullarda çıkarlar çatışıyor. İstanbul Sanayi Odası Başkanı Nurullah Gezgin, dövizin lüks tüketime yönelik girdiler yerine sanayinin temel gereksinimleri olan plastik, demir - çelik, bakır gibi girdilere tahsis edilmesi gerektiğini söylüyor.

Her kesimi ilgilendiren kredilerin kullanımında, hükümetin ne yapacağı ise daha belli değil.

İZLENİMLER

● FERİDUN AKSIN (Paris'ten bildiriyor)

Perşembe'nin gelişi Çarşamba'dan belliydi...

İLK GÜN: BEKLEYİŞ

30 Mayıs Çarşamba saat 10.00: «Ne kadar verecekler?» Ortalıkta bu soru dolaşıyor. OECD'nin 17 ülkesinin temsilcilerinin Türkiye'ye yapılacak yardım konusunu görüşeceği toplantı 10.30'da başlıyor.

IMF, Dünya Bankası, Ortak Pazar ve Avrupa Yatırım Bankası temsilcileri de katılacaklar. Saat 15'te Türkiye Delegasyonunun da katıldığı ikinci bir toplantı yapılacak. OECD'nin Muette Şatosunda toplantı salonunun önündeki holde telaşlı gidip gelmeler. Türkiyeli gazeteciler bekleşiyor. Bir de Türk var delegeler arasında. Dünya Bankası temsilcisi: Münir Bencenk. Onunla Türkçe konuşuyoruz: «600 milyon OECD ülkelerinden, 150 milyon dolar da bizden (yani Dünya Bankası'ndan)» diyor Münir Bencenk, «Ama önemli olan bu toplantı değil, öğleden sonraki.»

Saat 10.30: Toplantı başlamadı henüz. Bizde toplantılar saatinden geç başlar. Fransa'da da böyle oluyor çoğunlukla. Ama OECD toplantısının da saatinden sonra başlıyabileceğini düşünmüyor insan. 10.40'ta delegeler içeri giriyorlar. Kapılar kapandı. «Ne kadar verecekler?» sorusu yanıtlanmış değil. Ama bir başka soru daha var. Soranların sayısının öyle pek de az olmadığı bir soru daha: «Neyin karşılığını verecekler?»

Saat 13.00 Türkiye Delegasyonu geldi. Tüm delegasyonlar birlikte öğle yemeği yiyecekler. Flaşlar patlıyor. Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu gülümsüyor. Ciddi bir gülümseme. Yemek bitip toplantıya geçilmeden önce holde sohbet ediliyor. Herkes, Türkiye Delegasyonundan birşeyler öğrenmeye çalışıyor. OECD'deki Türkiye Elçisi Memduh Aytür hoşsohbet, babacan, şakacı. «Ben teknik adamım, bana sormayın, asıl siz söyleyin» diyor. Türkiye'den gelen gazetecilere, «Türkiye'de ne düşünülüyor?» bir arkadaş basında bir gün önce çıkan bir yazıyı hatırlattı: «Sevr Antlaşması'na benzetiyorlar.» Mehduh Aytür hep güleç. «Ama o bir süreçtir, arkasından Milli Mücadele ve sonra Lozan gelir. Konuyu bu süreç içinde ele almak gerek.»

Saat. 20.00: Gazeteye haber gönderiyoruz. OECD'de verilen kokteyle gazetecilerin çoğu gidemedi. Herkes telefon ya da teleks başında.

Haber göndermekle kalmadık. Türkiye'den misilleme niteliğinde bir haber geliyor: «Enver Akova bakanlıktan istifa etti.

Pek şaşırmadık, ama gene de sorduk kendi kendimize: «Arkasından başka istifalar sökün edecek mi?»

Maliye Bakanına telefonla bu haberi veren bir arkadaş Müezzinoğlu'nun «Biz gidersek bu yardımı onlar da alamazlar.» dediğini iletti.

İKİNCİ GÜN: NE KADAR SÜRECEK?

31. Mayıs Perşembe sabah: IMF ile görüşmeler başladı. IMF binasında kuş uçurmuyorlar. İçerde ne olup bitiyor, bilinmiyor şimdilik. Sonuçta ne kadarı açıklanacak, doğrusu onu da bilemiyoruz. Maliye Bakanı görüşmelere katılmıyor. Müsteşar Vural Güçsavaş başkanlığında yürütülüyor görüşmeler.

Saat. 18.30: Paris Büyükelçiliğimizde IMF delegasyonu şerefine bir kokteyl var.

Gazeteciler de çağrılıyor. Ziya Müezzinoğlu gazetecilerle sohbeti seviyor. Hiçbir haber alamadığımdan yakınıyor herkes: «Gazeteye ne bildireceğiz.» Bakan, gülümseyerek cevap verdi! «B'Atlantik'te bir toplantı bu. Başladı' diye yazarsınız, bitince de sonucu bildirirsiniz.»

IMF Delegasyon Başkanı Voodward herkesle gülerek konuşuyor. Gazetecilerle de, iki gündür gazetecilere karşı aksi davrandığının hikâyelerini dinlemiştik. «Voodward'ın neşesi yerinde, işler istediği gibi gidiyor anlaşılan.» sorulan sorulara uzun cevaplar veriyor. Sarışın, uzun boylu, ince yüzlü, ön dişleri çıkık. Uzun cevaplarının özeti şu: «En kısa zamanda bitirmek istiyoruz görüşmeleri, her iki taraf ta buna istekli.» bir ara, Müezzinoğlu ile bir köşede ikili bir görüşme yapıyorlar. Kokteyle geldiğinde, bir ara Bakan'a görüşmek istediğini söylemişti. «Müezzinoğlu hafta sonunda döneceği için son bir görüşme herhalde.» hemen yorumlar yapılıyor.

1 Haziran Cuma: IMF ile görüşmeler sürüyor. Maliye Bakanı hafta sonunda dönüyormuş, «görüşmelerin çabuk bitirilmesi için olmalı.»

2 Haziran - Cumartesi: IMF görüşmeleri sürüyor. Pazar günü kısa bir dinlenmeden sonra Pazartesi yeniden başlıyacaklar. Hafta içinde biteceği söylentileri var Anlaşmaya varılacağa benziyor. «İki tarafta istekli çünkü.» sonra açıklama yapılacak.

Herşey «açıklanacak mı?»

Aslında cevapları ta başından beri açık olan sorular gittikçe çoğalıyor. IMF anlaşmalarından sonra, her ülkeyle karşılıklı ikili görüşmeler yapılacak. Bunların sonuçları ne olacak? Yalnız ekonomik isteklerle yetinilecek mi? En büyük yardımı yapan Amerika hangi politik isteklerde bulundu ya da bulunacak? Lahey'deki NATO görüşmelerinin bu görüşmelerle aynı günlerde yapılması yalnızca bir rastlantı mı? Yakında bu soruların resmi cevaplarını da alabilecek miyiz?

Dış yardım en erken Temmuz ayında gelecek

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nunun tatile gireceği ve Batı'dan beklenen yardımın daha da gecikeceği belirtiliyor.

Bilindiği gibi, Paris'de yapılan ve OECD ülkelerinin Türkiye'ye sağlayacakları olanakları açıkladıkları «taahhüt toplantısında», bu olanaklarını işlerlik kazanması Para Fonu ile yapılacak «stand-by» düzenlemesinin gerçekleşmesine bağlanmıştı. Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun itirazına karşın OECD ülkeerinin bu konuda kararlı davranmaları sonucu yardımın kullanımı «en erken tarih olarak» temmuza sarkmıştır. Oysa, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu, Paris'e giderken Türkiye'de yaptığı açıklamada, Türkiye'ye «taze para» akışının haziran ayında başlayabileceğini belirtmişti.

ANLAŞMALAR

Öte yandan, Uluslararası Para Fonu ile «stand-by» düzenlemesinin gerçekleşmesinden sonra, Türkiye, OECD ülkelerinin ithalat kolaylıklarından yararlanabilmek için, her ülke ile ayrı ayrı anlaşma yapmak durumunda kalacaktır. OECD ülkeleri ile böylesine ayrıntılı anlaşmaların tamamlanmasının zaman alabileceği belirtilmektedir. Bilindiği gibi, Mayıs 1978'da OECD bünyesinden Türkiye'nin borçlarının ertelenmesine karar verilmesine karşın, ülkelerle anlaşmaların tamamlanması, Ocak 1979'a kadar uzamıştı.

Maliye Bakanlığı yetkilileri, bu gecikmenin «önemli» bir olgu olduğunu, ancak Türkiye'ye yardım kararının verilmiş olmasının belirli kredilerin kullanımını ve bankaların durdurdukları transfreleri açmalarını kolaylaştıracağını, bu neden le Türkiye'nin göreli de olsa ithalat gereksinimlerinin karşılanmasında belirli kolaylıklara kavuşacağını belirtmektedirler.

Batı yardımının önemli bir darboğazı da, Birleşik Amerika ve Federal Almanya dışındaki ülkelerden sağlanan kredilerin bağlı kredilre olmasıdır. Bağlı krediler, ancak krediyi açan ülkeden yapılan ithalatın finansmanın da kullanılması anlamına gelmektedir. Buna göre Türkiye, Federal Almanya'dan sağlanabilecek 200 milyon dolarlık ve Birleşik Amerika'dan sağlanabilecek 198 milyon dolarlık krediler dışındaki olanakları, büyük gereksinimi duyulan ham petrol için kullanamayacaktır.

DÜNYA BANKASI VE YABANCI BANKALAR

Dünya Bankasının Türkiye'ye her yıl olduğu gibi bu yıl da kullandıracağı 300 milyon dolarlık proje kredisi dışında sağlanması söz konusu olan program kredisi için ise görüşmelere en erken temmuz ayının ikinci yarısında başlanılabilecektir. Görüşmelerin kredinin kullanılacağı malların belirlenmesini de kapsayacağı ve zaman alabileceği bildirilmektedir. Bu kredinin kullanımı ise ancak 1980 yılında mümkün olabilecektir.

142'nin iptali

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Bilindiği gibi, bir süre önce, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, gündeminde bulunan «TKP program davası» duruşmasında davacı T.C.K.'nun 142. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu belirtti, mahkeme de bu iddiayı ciddi bularak «T.C.K.'nun 142. maddesinin iptali istemiyle» Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.

Yüksek Mahkeme, başvuruyu görüşmüş ve konuyu mahkeme görev yetkisi içinde görmeyerek, İstanbul Sıkıyönetim yetkisi içinde bulunduğu kararına vardı.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinin, ikinci kez sözkonusu maddenin iptali istemiyle, Anayasa Mahkemesi'ne başvurması üzerine konu dün Yüksek Mahkeme Genel Kurulu'nda yeniden ele alındı.

TEP KONUSU

Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu dünkü toplantısında, Cumhuriyet Başsavcılığının «Türkiye Emekçi Partisi'nin (TEP) kapatılmasına ilişkin istemini» de ele aldı ve bu konudaki görüşme, Anayasa Mahkemesi'nce TEP'ten yazılı olarak istenen bazı belgelerin gelmemesi nedeniyle başka bir güne bırakıldı.

THKP-C

(Baştarafı 1. Sayfa'da) şanların görevleri, adları ve adreslerini gösterir listeler bulundu.

IŞIKLAR'IN HAPSİ

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar'ın 18 Mayıs'ta Oleyis Marmara Bölgesi toplantısındaki «100 binlerce işçi hapse atılsa da 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanı'nda kutlayacağız» sözleri ile ilgili olarak açılan davanın duruşması dün yapıldı. Duruşmada Işıklar'ın 7 gün ile 3 yıl arasında hapis cezasına çarptırılması istenirken, bu dava ile DİSK yöneticilerinin davalarının birleştirilmelerine karar verildi.

ERZURUM CEZAEVİNDE DİRENİŞ

Kapalı Cezaevinde bulunan hükümlü ve tutuklular Anayasa Mahkemesi'nin 1800 sayılı Af Yasasının 7/A maddesini iptal etmesi üzerine 18 saatlik bir pasif direniş yaptılar.

İKİ FAŞİST TUTUKLANDI

Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi dün yapılan bir duruşmada, yalancı tanıklık yaptıkları saptanan iki faşisti tutukladı.

Askeri Mahkemede, 8 Ekim 1977 günü Etlik'te bir kahvehanenin bombalanması olayı ile ilgili duruşmada, yalancı tanıklık yaptıkları dosyadaki delillerden anlaşılan Selim Türkmen ile Nevzat Çelik tutuklanarak Mamak Askeri Cezaevine konuldular.

PANKART ASILDI

Zafer Çarşısı üzerindeki Türk Hava Yolları terminal binasına akşam henüz kimlikleri saptanamayan kişiler ce, ucunda sarılı paket bulunan ve «Savulun faşistler Dev-Genç geliyor» sloganı yazılı bir afiş asıldı.

BİR NÜFUS MEMURU ÖLDÜRÜLDÜ

Cizre Nüfus Memuru İbrahim Önder dün öğle üzeri henüz kimlikleri belirleneme yen kişiler tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Edinilen bilgiye göre, Mardin Nüfus Müdürü Hüsnü Önder'in babası olan Cizre Nüfus Memuru İbrahim Önder, Mardin caddesinde evin den dairesine gelirken henüz kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından yaylım ateşine tutuldu.

İtalya'da Komünist Parti yine anahtar durumda

Dış Haberler Servisi — İtalya'da hafta sonunda yapılan genel seçimler, genel durumda bir değişiklik sağlamadı.

İtalyan siyaset yelpazesinin en büyük iki partisinden olan Komünist Partisi, yaklaşık yüzde 3 oranında oy kaybına uğramasına rağmen, İtalyan siyasal hayatının belirleyici öğesi olma durumunu korurken, Hıristiyan Demokrat Parti ise oy oranını koruyarak en büyük parti özelliğini devam ettirmekle birlikte gene de rahat bir hükümet oluşturma olanağı sağlayacak salt çoğunluğu sağlamaktan uzak kaldı.

Neo-Faşist Parti ise son yılların en büyük oy kaybına uğrayarak oyların ancak yüzde 0.3'ünü elde edebildi.

MKE'de

(Baştarafı 1. Sayfa'da) na oturamayacağı açıktır» dedi.

Maden-İş Sendikası 2. Bölge Temsilcisi Abdullah Yılmaz dün bir açıklama yaparak, MKE işyerlerinde durum saptamasının yasa ve usullere aykırı olarak gerçekleştirildiği görüşünü yineledi. Maden-İş bu hafta içinde durum saptamasının iptali istemiyle mahkemelere ve Yargıtay'a başvurulacağını söyledi. DİSK'e bağlı Maden-İş'in KİT'lere ve özellikle MKE işyerlerine girmesinin engellenemeyeceğini belirten Yılmaz özetle şunları söyledi:

«MKE işyerlerinde durum saptaması yasa ve usul dışı yapılmıştır. Bu durum saptaması Çalışma Bakanının, tekelci patronların, gerici ve karanlık güçlerin istemi doğrultusunda bir karardır. Yasalara usullere aykırı ve asla MKE işçisinin iradesini saptamayan bu karara karşı kesinlikle itiraz edilecekti. Bakanlığın verdiği yetki kararlarına Gaz Maske, Kayaş Kapsül, Gazi Fişek, Tekstil, Kırıkkale'de de Mühimmat, Pirinç, Çelik Çekme, Boru, Silah ve Tüfek fabrikalarında bu hafta içinde itiraz edilecektir. İtiraz yazıları gerekçeleriyle birlikte saptanmıştır.

AP saldırısı

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Hükümetin anayasa ve hukuk dışı olduğunun da öne sürüldüğü bildiri özetle şöyle:

«Ülkemizin bugün içinde bulunduğu tarihinin en ağır ve tehlikeli bunalımın, gerçek kaynağı, boşalan bir Devlet Bakanlığına yapılan son tayinle gözler önüne serilmiş bulunmaktadır.

10 tane Devlet Bakanı olan 35 üyeli bir hükümete, ayrılan bir Devlet Bakanı yerine CHP dışından yapılan tayinin bir ihtiyacı karşıladığını, hizmetin aksamaması gayesini taşıdığını iddia etmek, milletimizin idrakini hafife almaktan başka bir anlam taşıyamaz.

Açıkça bellidir ki, Devlet Bakanlığına yapılan son tayinin gerçek sebebi, Millet Meclisinde suistimallerle ilgili gensoruların görüşülmesi arefesinde, mecliste çoğunluğunu kaybeden hükümete destek bir oy'un sağlanmasından ibarettir.

Herhangi bir ülkede hür demokratik rejimler varlığını, sadece yazılı hukuk kurallarına bağlı olarak değil en azından onlar kadar güçlü, ahlâki ve manevi değerlerin geleneklerin tartışılmaz hakimiyeti sayesinde sürdürüyor.

Bir demokrasiyi çürüten, dağılmaya maruz bırakan en büyük tehlike, anayasa, kanunlar ve demokratik ilkelerle birlikte ahlâki değerlerin sorumsuzca çiğnenmesidir.

Yazılı olsun, olmasın demokratik kuralların ve insan hakları beyannamesinin gereği, millet çoğunluğunun iktidar olmasıdır. Milletin çoğunluğunu temsil edenler hükümet olacaktır. Bu hak hür seçimlerle ortaya çıkar.

Milletin verdiği hükümet etme yetkisi, hile ve entrika ile hiç kimseye, hiçbir kuruluşa veya zümreye bağışlanamaz.

Millete ait olan hak ve yetkiler keyfi olarak devredilebilir ise, seçim meydanlarında yapılan mücadele, partiler demokrasisi, hür seçimlerle belirlenen millet irade si anlamsız hale gelir.»

AP Genel Başkanı Isparta Milletvekili Süleyman Demirel ve 225 arkadaşı, Anayasa'nın 70. maddesinin değiştirilmesini öngören yasa önerisini Millet Meclisi Başkanlığına verdiler. Öneride, Tabii Senatörlüğün kaldırılması isteniyor.

ÖZER'DE KORUTÜRK'E ÇATTI

Malatya CHP Senatörü Hamdi Özer, dün «Ulusal Çağrı» adı altında bir açıklama yaparak Cumhurbaşkanı'nı eleştirdi. Hükümetlerin Meclis'te pazarlıkla kurulduğunu öne süren CHP Senatörü, «Boşalan koltuklar bazen haraç mezat, bazen de karaborsadan satılmakta, devlet başkanımız bu oyunları ve bu çirkin pazarlıkları onaylamakla devletin yıpranmasına ve hükümetlerin yozlaşmasına sebep olmakta» dedi.

Nikaragua'da

(Baştarafı 1. Sayfa'da) sırasında ağır kayıplar veren Ulusal Muhafızların bazı bölgelerde geri çekilmek zorunda kaldıkları kaydedildi. Kosta Rika sınırındaki Rivas, El Naranjo, Los Mojones, La Pimienta ve Penas Blancas bölgelerinde Sandinist Cephe'nin stratejik noktaları ele geçirdiği öğrenildi.

CHP Grup

(Baştarafı 1. Sayfa'da) lan üyelikler için yapılan seçimlerde Tevfik Fikret Övet, Sami Gökmen ve Faik Öztürk Grup Yönetim Kurulu üyeliklerine getirildiler. Grup Başkanvekilliği için yapılan seçimde ise Burhan Garip Savlı ile Metin Tüzün aday oldular. Her iki aday da yeterli çoğunluğu sağlayamadılar. Seçim bugün yenilenecektir.

MHP Yönetimi

(Baştarafı 1. Sayfa'da) MHP'nin avukatı Mehmet Irmak mehil istedi. Yargıç Ekrem Kelenk'in başkanlığında toplanan mahkeme heyeti MHP'nin avukatının istemi üzerine duruşmayı 10 Haziran gününe erteledi.

Sanık avukatları duruşmayı uzatmaya

(Baştarafı 1. Sayfa'da) de siyasal yatırım yapmaya çabaladıkları bildirilirken, İstanbul Barosu'nun Kahramanmaraş davası ile ilgili bir komisyon oluşturduğu öğrenildi.

DURUŞMANIN 2. GÜNÜ

Saat 08'de Hakim Kıdemli Albay Hikmet Hacımirzaoğlu başkanlığındaki Sıkıyönetim Komutanlığı 3 numaralı mahkeme heyeti yerini aldı. Sanıkların kimliklerini saptamaya dveam etti. 803 sanıklı tarihi davanın ilk gününde 250 sanığın kimliği saptanmıştı.

Sanıkların kimliklerinin saptanmasına başlanmadan önce sanık avukatlarından Kahramanmaraş Barosuna kayıtlı avukat Metin Şirikçi, tarihi dava dosyasına 1 numara ile giren dilekçesini verdi. Sanık avukatı Şirikçi, dilekçesinde «teşhir ve yüzleştirmenin yanlış yapıldığını, basın mensuplarının sanıkların tek tek resimlerini çektiğini, bunun ise teşhir ve yüzleştirmede sakıncalı olduğunu, basın mensuplarının bu şekilde fotoğraf çekmelerinin önlenmesini» istedi. Mahkeme Başkanı Hakim Kıdemli Albay Hikmet Hacımirzaoğlu, kısa bir müzakereden sonra sanık avukatı Şirikçi'nin dileğinin red dine karar verildiğini açıkladı. Başkan Hacımirzaoğlu, red dilekçesinde duruşmanın aleni olduğunu, basının her hangi bir kayıt ve şart altına alınmıyacağını, bu nedenle isteğin oy birliğiyle red edildiğini söyledi.

Ardından Adana, K. Maraş, Gaziantep ve Adıyaman illeri Sıkıyönetim Komutanlığı 3 numaralı Askeri Mahkemesinde sanık avukatlarının istek dilekçeleri birbirini izlemeye başladı.

Sanık avukatlarından Adana Barosuna kayıtlı Hamdi Coşkun ve Adem Eroğlu imzası ile yapılan istemde, olayın görgü tanıklarının duruşmada izleyici olarak bulunduğu belirtilerek bunların duruşma salonuna alınmamaları istendi. Hakim kıdemli Albay Hikmet Hacımirzaoğlu başkanlığında mahkeme heyeti, görgü tanıklarının isimlerinin Askeri Savcılığa bildirilmesini ve gelecek duruşmadan itibaren bu tanıkların duruşmaya alınmamalarına oybirliği ile karar verdi.

Öteyandan, Adana Barosu avukatlarından AP İl Başkanı Metin Tolay da mahkeme başkanlığına yaptığı başvuruda, foto muhabirlerinin vesikalık fotoğraf çeker gibi çalıştıklarını, bunun önlenmesini istedi. Mahkeme başkanlığı bu istem hakkında daha önce karar alındığını vurgulayarak başvuruyu reddetti.

TİKP İÇİN SİYASAL YATIRIM

TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in 1981 milletvekili seçimlerinde Kahramanmaraş'tan aday olacağı belirtilirken, Adana'da sürmekte olan davada TİKP yanlısı avukatların siyasal yatırım yapma çabasında oldukları bildirildi. Öteyandan duruşmaya müdahil olarak katılan CHP'li ve ilerici avukatların ortak dilekçesine TİKP'li avukatların dahil edilmediği öğrenildi. TİKP'li avukatlar Yargıçlar Kurulu'na ayrı bir dilekçe vermek zorunda kaldılar.

Kamran İnan

(Baştarafı 1. Sayfa'da) mektubu perşembe günü senatoda okunarak yürürlüğe girecek.

Cenevre'de Birleşmiş Milletler Baş Delegeliğine atanması nedeniyle senatörlükten istifa eden İnan istifa mektubunu verdikten sonra «teveccühünüze layık olduğum için memnunum. Altı yıldır birlikte olduk. Cumhuriyet Senatosu üyelerine veda etmek isterim. Senato benim için üniversite olmuştur. Buradaki tecrübemin ışığında devlet hayatında daha iyi hizmet vereceğime eminim» dedi.

Sovyetler

(Baştarafı 1. Sayfa'da) dün iki ülke arasında imzalanan öteki belgeler, Devlet Bakanı Hikmet Çetin tarafından şöyle sıralandı:

1 — Orhaneli Termik Santrali'nin kurulmasına ilişkin 53 milyon dolarlık kredi anlaşması,

2 — Aynı projeye ait ilgili kuruluşlar arasında imzalanan teknik sözleşme,

3 — Hasançelebi Demir Cevheri İşletmesi projesinin yapılabilirlik raporunun hazırlanmasına ilişkin sözleşme,

4 — Ağır elektromekanik endüstri statik makinalar tesisine ilişkin ön proje sözleşmesi,

5 — Sinter Manyezit esaslı Refrakter Tuğla üretecek tesise ait yapılabilirlik raporu sözleşmesi,

6 — Karma Komisyon protokolü...

KARMA KOMİSYON PROTOKOLU

İki ülke arasındaki ekonomik, ticari ve teknik konuların bütününü kapsayan protokolde, iki ülke arasında işbirliğine konu olan ve çeşitli aşamalarda bulunan 20 adet projenin toplam maliyetinin yaklaşık 210 milyar lira olduğunu açıklayan Başbakan Yardımcısı Hikmet Çetin, söz konusu projelerin dış finansman gereksiniminin de 3,8 milyar dolara ulaştığını söyledi. Bu projeler şöyle sıralanıyor:

- İskenderun Demir Çelik Tesisleri tevsii,
- Arpaçayı Barajı yapımı ve doldurulması,
- Seydişehir Alüminyum Tesislerinin tevsii,
- İzmir Aliağa Rafinerisinin tevsii,
- Orhaneli, Çan ve Muğla-Tinaz Linyit İşletme projeleri,
- Hidrojen Peroksit Fabrikası,
- Yozgat Büyük Döküm Tesisi,
- Refrakter Malzeme Tesisi,
- Hasan Çelebi Demir Cevheri projesi,
- Sinasi Tesisler Teçhizatı Fabrikası,
- Ağır Elektromekanik Teçhizat fabrikaları,

NÜKLEER SANTRAL

İki ülke heyetleri arasında sürdürülen görüşmelerde, nükleer santral kurulması konusunda da ilke anlaşmasına varıldı. Sovyetler Birliği, nükleer santralın yakıtını sağlamayı kabullendi.

Bu arada, petrol ve faz arama konularındaki işbirliğinin yöntemi üzerinde de taraflar arasında anlaşmaya varıldığı açıklandı.

Çetin, iki ülke arasında 27 Mayıs 1978 tarihinde bağlantısı kurulan Batum-Hopa hattının halen 11 ile elektrik sağladığını belirterek, ikinci bir hat kurulmasının konusunda da anlaşmaya varıldığını kaydetti ve «Bu gerçekleştiği takdirde, Sovyetler Birliği'nden yılda 2 milyar 400 milyon kilovat saat elektrik enerjisi alınabileceğini bildirdi.

İşgüzar için genel görüşme açılması

(Baştarafı 1. Sayfa'da) me alınıp alınmaması görüşmelerine geçildi.

CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında verilen gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmaması görüşmeleri sırasında önerge sahibi olarak yaptığı konuşmada «İşgüzarsız bir hükümetin, İşgüzar'lı bir hükümetten daha güçlü olacağını» savundu ve «Yolsuz işler yaptığı konusunda yalnız muhalefette değil, çok daha geniş çevrelerde uyanan ciddi kuşkulara rağmen bir bakanın görevde tutulması da düşünülemez» dedi.

Feyzioğlu konuşmasında, önergesinde yer alan yolsuzluk iddialarını belirttikten sonra, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'a onbeş soru yöneltti.

Turhan Feyzioğlu'ndan sonra sözalan siyasi partilerin grup sözcülerinin tümü gensorunun gündeme alınmasını istedi.

İŞGÜZAR'IN KONUŞMASI

Sosyal Güvenlik Bakanı eleştirilere yanıt olarak yaptığı konuşmada «Bu gensorunun gündeme alınmasını istiyorum. Bu gensorunun gündeme alınmasına evet deyiniz ki sayın Feyzioğlu ve yakınlarının ne olduğunu belgelerle sizlere tanıtma fırsatı bulalım» dedi. İşgüzar bugünkü birleşimde mal beyanında bulunacağını da açıkladı. İşgüzar konuşmasını AP sıralarından yükselen tepkiler arasında bitirdi. Bu arada birleşimi yöneten MHP'li Ali Fuat Eyüboğlu ile AP'li Müfit Bayraktar arasında tartışma çıktı ve Eyüboğlu Bayraktar'a «Çok lüzumsuzsunuz sayın Bayraktar» dedi.

1 Mayıs'ın

(Baştarafı 1. Sayfa'da) bulmamış, aksine 1977 1 Mayıs törenine karşı düzenlenen kanlı kompioda 36 yurttaşımız öldürülmüştür. 1977 katliamı ile 1 Mayıs'ların işçi bayramı olarak yaşanmasını ve kutlanmasını engelleyebileceklerini sananlar 1978'de geniş emekçi kitlelerin 1 Mayıs'a sahip çıkmasına neden olmuşlardır.»

TÖB-DER

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Bilindiği gibi İçişleri Bakanlığı TÖB-DER'in 4. olağan genel kurulunda kabul edilen tüzüğüne itiraz ederek, derneğin birden fazla amacı olamayacağını, uluslararası öğretmen hareketiyle ilişki kuramayacağını, bölge temsilcilerinin şube başkanları tarafından değil genel yönetim kurulunca seçilebileceğini ve şube açmanın yalnızca genel yönetim kurulunun yetkisinde bulunduğunu öne sürmüş tüzüğü geri çevirmişti. İçişleri Bakanlığı TÖB-DER Genel Merkezine gönderdiği yazıda en geç bir ay içinde genel kurulu toplaması gerektiğini, aksi taktirde faaliyetten menedileceğini bildirmişti.

Milli Birlik

(Baştarafı 1. Sayfa'da) rildi, «Bay Süleyman Demirel büyük bir hınç, kin ve intikam duygusuyla devletin tüm anayasal kurumlarına, Türk Silahlı Kuvvetlerine ve nihayet Sayın Devlet Başkanına da saldırıya geçmiş bulunmaktadır. Sistemli ve planlı saldırıların tümüyle anayasal düzenimizi hedef aldığı açıkça görülmektedir» denildi.

Milli Birlik Grubunun bildirisinde anayasal rejimin bu sorumsuz tahrik ve saldırılarla büyük bir tehlikeyle karşı karşıya gelmiş bulunduğu kaydedilerek, başta demokrasiye bağlı siyasi partiler olmak üzere toplumun her kesitinin anayasal düzeni korumada birlikte olması önerildi.

Politika
SAVAŞSIZ SOMURUSUZ BİR DÜNYA İÇİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
● Yazıişleri Müdürü: ... ... Tamer KAYAŞ
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290

● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Katı 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 466 - 42 879
● İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kopanl İş H. K.:5 No: 510 Konak
● Dizgi: ... ... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı: ... ... Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası
● Dağıtım: ... ... Hürriyet Holding A.Ş.

● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun/cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun/cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun/cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 dolar.

Yedek motorin taşıyan otolar tehlike saçıyor

● Bagaj yerlerini plastik bidonlarla yakıt deposu haline getiren 40 otobüs seferden alıkondu

İzmir, (A.A.) — İzmir'in beş yöne açılan çıkışlarında yapılan kontrollerde tüm otobüs ve kamyonlarda çok miktarda yedek motorin depo edildiği görüldü. Ekipler, bazı araçlarda da motorin yanında plastik bidonlarda benzin de buldular.

İzmir'den hareket eden pek çok otobüs işletmesinin motorin depo etmek gayesi ile bagajlı yolcu almadıkları bildirildi. Bölge müdürlüğüne bağlı ekiplerin beş ana yolda yaptıkları kontrollerde araçların çeşitli yerlerine depolanan yedek yakıt nedeni ile birer barut fıçısı haline geldiği belirtildi.

ÇOK SAYIDA ARAÇ SEFERDEN ALIKONDU

Seferden men edilen yüzlerce araçta motorin ve benzinin otobüslerde bidon veya plastik çanta içerisinde yolcu bagaj yerlerinde saklandığı görüldü. Ekipler, kontrolden geçirdikleri bazı kamyonlarda beş hatta altı bidon dolusu motorin ele geçirdiler.

Bölge Trafik Şube Müdürü Reşat Vural şöyle konuştu:

«Bu konuda pek çok yakınma almıştık. Yaptığımız araştırmada otobüs ve kamyonların büyük çapta akaryakıt depoladıklarını saptadık. Bu son derece tehlikeli bir olay. Hele mevsimin yaz olması sıcakların artması saklanan bu akaryakıtın her an patlamasına neden olabilir.»

Araçların yedek akaryakıt depolanma sebebi ile birer barut fıçısı halinde olduğunu tekrarlayan Reşat Vural, bazı kamyonların benzin taşıdıklarının görüldüğünü de söylemiş, bu konuda da şu bilgiyi vermiştir:

«Ele geçirilen bu benzinlerin, çeşitli illerde alınan siparişler üzerine götürüldüğü saptanmıştır. Benzin taşırken yakalanan araç şoförleri bunları malını götürdükleri nakliye ambarları tarafından kendilerine zorla verildiğini söylemişlerdir.»

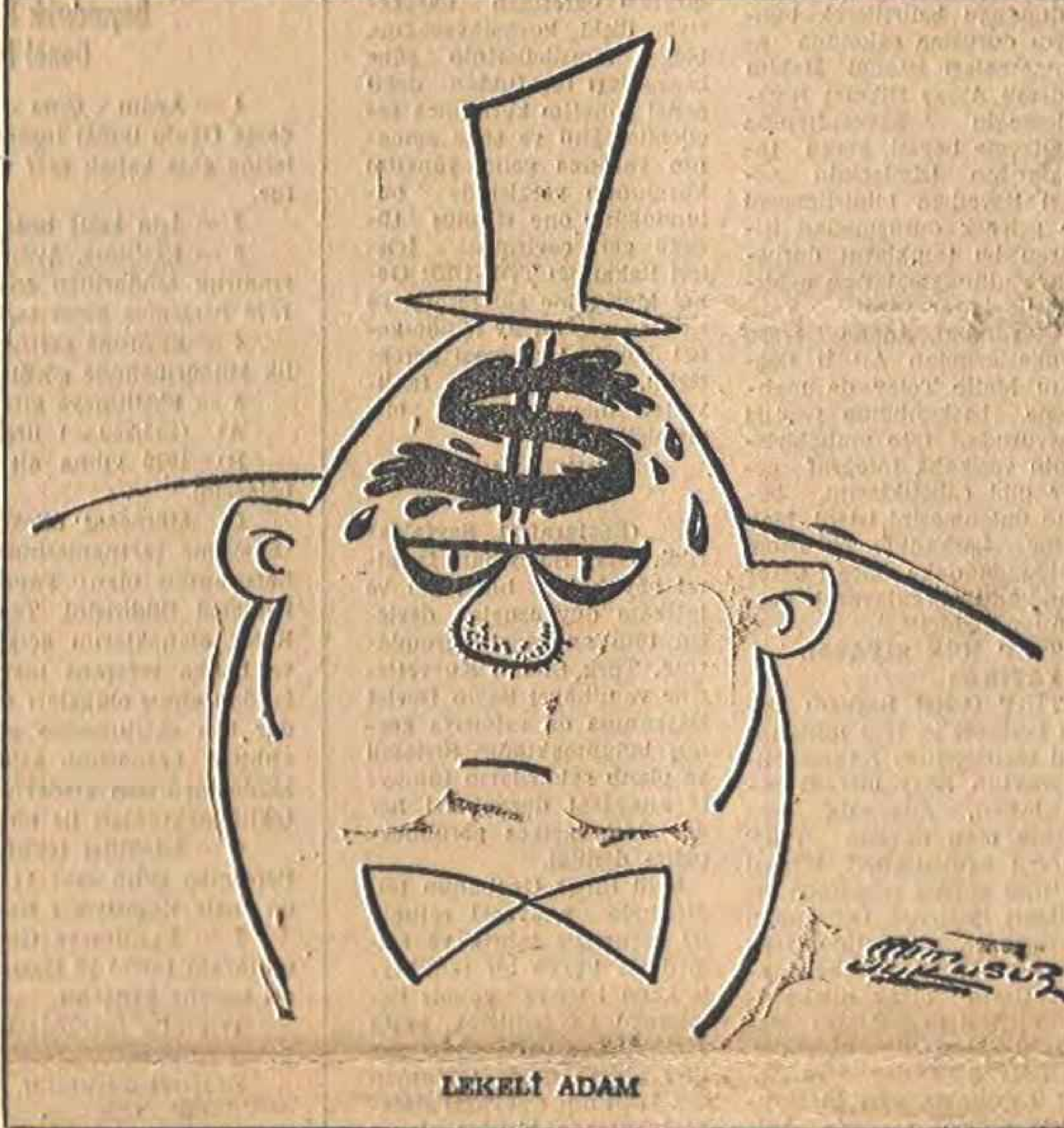
Barış Derneği demokrasi güçlerini diyaloğa çağırdı

● Türkiye'nin geleceğini belirleyecek bir yol kavşağında bulunduğu belirtildi

İstanbul, (A.A.) — Barış Derneği Genel Yönetim Kurulu adına bir açıklama yapan Genel Başkan Mahmut Dikerdem demokrasi yolunda hızlı bir ilerlemenin sağlanması için tüm demokratik güçleri biraraya gelmeye çağırdı.

Barış Derneği Genel Başkanı Dikerdem, Türkiye'nin geleceğini belirleyecek bir yol kavşağında olduğunu belirterek şöyle dedi:

«Demokrasiyi ve demokratik hak ve özgürlüklerimizi savunmaya kararlı olanların faşizme ve emperyalizme karşı güçlerini başlatacakları ve sürdürecekleri bir hareket yine de tehlikeyi üstümüzden atabilir.»

LEKELİ ADAM

5 Haziran Dünya Çevre günü ülkemizde de kutlandı

«Çevre koşullarını bozan kapitalizmin kâr tutkusudur»

Birleşmiş Milletlerce Dünya Çevre günü olarak kabul edilen 5 Haziran, ülkemizde de kutlandı. İstanbul ve Ankara'da yapılan toplantılarda, çevre koşullarının insan ve toplum sağlığı üzerindeki etkileri dile getirildi.

İstanbul'da İstanbul Tabib Odası salonunda yapılan ve Kâğıthane Belediyesi, Sefaköy Belediyesi, Mimarlar Odası İstanbul Şubesi, İnşaat Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Tabipler Odası İstanbul Şubelerinin katıldıkları basın toplantısında, çevre koşullarının kötüleşmesinin, doğa ile insanın ayrılıp aralarında çelişkilerin çözülmez hale gelmesinin kapitalizmin gelişmesine bağlı olduğunu bildirildi. Konuyla ilgili basın toplantısında «Daha fazla kâr etmekten başka amacı olmayan kapitalizm, doğal çevreyi sorumsuzca yağmalamış ve doğa ile toplum arasındaki dengeyi toplum aleyhine bozmuştur. Emperyalist kapitalist sisteme bağımlı geri bıraktırılmış ülkelerde bu sorunlar kendini daha tehlikeli ve değişik yoğunlukta ve boyutlarda hissettirmektedir» dendi, çeşitli örnekler verildi. Özellikle İstanbul'da Sefaköy ve Kâğıthane örnekleri üzerinde durulan toplantıda ayrıca Dünya Çevre Haftası için, 9 Haziran'da Sefaköy, 11 Haziran'da da Kâğıthane meydanında düzenlenecek toplantılara ilgi gösterilmesi istendi.

Öte yandan Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği Dünya Çevre Gününün bu yıl Çocuk Yılıyla birlikte kutlandığına dikkati çekerek, daha sağlıklı bir çevre yaratılmasında ilk amacın geleceğin sahibi olan çocuklar olduğunu, çevre sorunlarının çözümünde belediyelerin birlik ve dayanışma içinde hareket etmeleri gereğini vurguladı.

TMMOB'ne bağlı İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, Dünya Çevre Günü nedeniyle bir bildiri yayınlayarak, Türkiye'de çevre sorunlarının kaynağında sağlıklı sanayileşememek ve kentleşmenin getirdiği sorunların yattığını belirtti. Açıklamada çevre sorunlarının günümüzde «kirlenme»nin de ötesinde anlamlar taşıdığı hatırlatılarak «çevre sorunlarına belirli yaklaşımlar sağlayabilmek engelleyici önleyici ve giderici önlemleri geliştirebilmek, konu ile ilişkili belirli yasal dayanaklar hazırlayabilmek sorunludur» denildi.

Ankara Belediyesi çöpten elektrik üretecek

● Adana Belediyesinde de aynı amaçlı bir proje uygulamaya konacak

Ankara, (A.A.) — Ülkemizde, büyük kentlerde toplanması zaman zaman bir sorun haline gelen çöplerden, elektrik enerjisi üretiminde yararlanılabileceği açıklandı. Bu amaçla geliştirilecek projeler uygulandığı takdirde çöpden elektrik enerjisi ve gübre üretimi yanında, merkezi ısıtma ve sıcak su temininde de yararlanılabilecek.

Edinilen bilgiye göre, Ankara Belediyesi, çöp'den elektrik üretme konusunda bir proje geliştiriyor. Henüz «ön yapılabilirlik» aşamasında bulunan proje uygulamaya konursa, kentin merkezi ısıtmasında ve elektrik üretiminde çöp'den yararlanmak için özel santraller kurulacak. Ankara'da günde ortalama 400 ton çöp toplandığına dikkati çeken yetkililer, bu çöplerin yararlanılacak kısmının ayrılıp elektrik enerjisi üreten bir santralde yakılması halinde, günde toplam 10 megavatlık enerji üretilebileceğini bildirdiler.

TRT TV Program·Haber·Eleştiri

TV Filmi: "Evlenmek istiyorum,,

Bu akşam izleyeceğimiz film sıradan bir salon komedisi. Zaman zaman güldürü, zaman zaman duygulu sahnelerin ağır bastığı televizyon filminin konusu özetle şöyle: Walter Benjamin yeni dul kalmıştır. Evlenmek istemez. Baldızı kendini yakın arkadaşı olan bir başka zengin dulla evlendirmek ister. Sonunda okul aile birliği toplantısında karısını andıran Hope Ackland'la tanışır Kararını değiştirecektir. Konusundan da anlaşıldığı gibi izlenmemesi eksiklik değil.

Filmde Sue Lyon da var

Yönetmen: Jeryy Paris.

Oynayanlar: Herschel Bernardi, Sue Lyon, Nanette Fabray.

Filmin Orijinal Adı: «But I Don't Want To Get Married»

Yapım Yılı: 1970

Uğur Dündar yeni göreviyle bürokrasi içine mi itiliyor?

Televizyon programcılığı konusundaki başarısı herkesçe teslim edilen Uğur Dündar, bundan böyle yönetici kadroda görev yapacak. Dündar'ın İstanbul Televizyonu Program Müdürlüğüne atanması olayını iki yönlü ele almak gerekiyor. Birincisi, İstanbul Televizyonu, Kuruçeşme binasındaki stüdyoların tamamlanmamış olmasından ötürü çalışmaların sürekli aksadığı bir yer. Eğer, Uğur Dündar «Çarşamba Gecesi» programı için kendisine tanınan özerkliğin program müdürlüğü konusunda da tanınacağına ilişkin bir garanti aldıysa ve de İstanbul Televizyonuna işlerlik kazandıracağına inanıyorsa diyeceğimiz bir şey yok.

Ancak meselenin ikinci yönü de şu: Ekrana getirilecek olanların bazı çevreleri tedirgin edeceğini hesaba katarak düşündüklerini üretemeyecek noktaya gelmek durumu da olası. Bu durum da başarılı bir programcının bürokrasi ile didişip durmasını gündeme getirecektir. Ve gözlenen odur ki, İstanbul Televizyonundaki varolan durum, «kişi yeteneği» ile pek ilgili değil Yani sözün kısası İstanbul Televizyon Müdürlüğüne allame-i cihan biri gelse bile mevcut koşullar onu da yıpratacaktır. Elbette bu düşüncenin gerçekten doğru olup olmadığını zaman gösterecek.

TV PROGRAMI

17.55 — Haberler
18.00 — Ankaragücü - Kayserispor maçı naklen yayın
19.45 — Müzik
20.00 — Bir Konu, Bir Konuk
20.30 — Haberler
21.15 — Minik Konser
21.20 — Bilimden Tekniğe (Endüstri)
21.50 — Televizyon Filmi
23.30 — Haberler

YARINKİ TV
18.35 - Sinbad 19.00 - Flüt Öğreniyorum 19.30 - Klâsik Müzik 20.00 - İznik 20.30 - Haberler 21.15 - Beş Dakika 21.20 Yerel Yönetimler 22.00 - Aşk Gemisi 22.40 - Haberler

RADYODAN SEÇMELER

TRT-1
6.02 Günaydın
10.01 Arkası Yarın 'Yaşadıkça' dizinin 9. bölümü
16.01 Çocuk Bahçesi 'Yaşasın Pablito'
20.02 Çocuklara masallar
00.55 Günün Haberlerinden Özetler
01.05 - 5.00 Gece Yarısı Programı

TRT-2
09.00 Olayların İçinden (Haber Program)
16.20 Arkası Yarın 'İnsanlar Maymun mu idi?'
19.00 Haberler
21.00 Radyo Tiyatrosu (Eski Hikâye — Yazan ve Uygulayan Muzaffer İzgü)

TRT-3
10.00 Orkestra Çalgılar (Haz. Cazibe Kavalcı)
15.00 Günün Konseri
17.05 Hafif Müzik Dünyasında Gezinti
18.00 Stüdyo FM
20.30 Caz Ustaları
21.00 Çağlar, Akımlar ve Müzik

Gençlik projesi için 4 bin genç başvurdu

● Başvuru süresi 1 Temmuzda bitecek

Ankara (A.A.) — Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülen «Toplumsal Kalkınmada Gençlik Projesi» çalışmalarına katılmak üzere 4 bin kişinin başvurduğu ve başvuru süresinin 1 temmuzda sona ereceği öğrenildi.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ilgililerinden alınan bilgiye göre, bu yılki çalışmalar toplam 5 bin kişi için planlandı, ancak daha fazla başvuru olması halinde, eldeki hazır projelerin yürürlüğe sokulması da kararlaştırıldı.

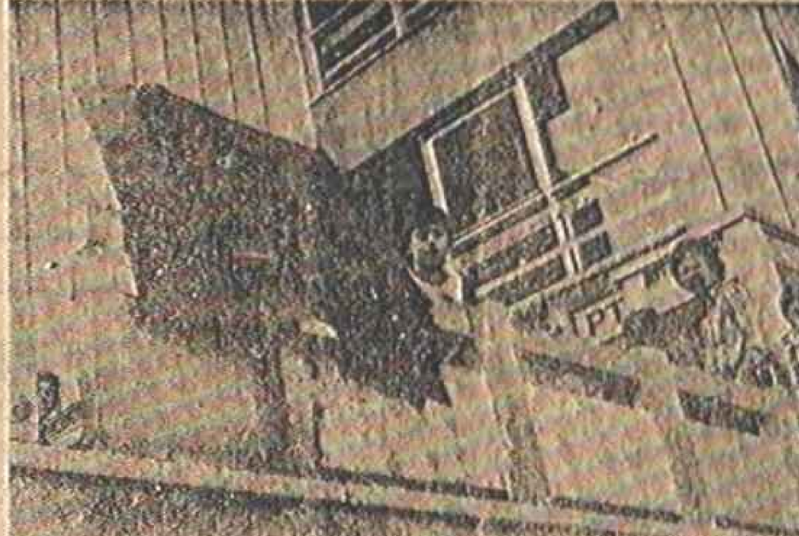
Geçen yıl uygulanmasına başlanılan «Toplumsal Kalkınmada Gençlik Projesine» katılma konusunda bu yıl isteğin daha fazla olduğu bildiriliyor. Alınan bilgiye göre geçen yıl çalışmalara katılmak üzere toplam 1800 genç başvurmuş bunlardan 800 kadarı çalışmalara katılmıştı.

HANGİ İŞLERDE ÇALIŞACAKLAR

Alınan bilgiye göre, Toplumsal Kalkınmada Gençlik Projesi çalışmaları bu yıl geçen yıla oranla daha geniş ölçüde ele alındı ve Türkiye'nin çeşitli yerlerinde tarımdan sanayiye kadar çeşitli sektörleri içeren 60 işyeri saptandı. Bu işyerleri arasında demir-çelik fabrikaları, demiryolu ve karayolu yapımı, su kanalları açılması, köprü yapımı, okul yapımı, ürün toplama ve orman çalışmaları gibi işler ön sırayı alıyor.

Toplumsal Kalkınmada Gençlik Projesine katılmak için başvuru süresi 1 temmuzda sona erecek ve çalışmalar 3 temmuzdan itibaren başlanacak. Çalışmalar bu yıl üç devrede olacak ve her devre bir ay sürecek. Projeye katılanlar bir aylık çalışma için asgari ücret ücret üzerinden maaş alacaklar. Projeye katılanlara ayrıca günde 25 lira yemek parası verilecek ve kendilerine kalacak yer sağlanacak.

Eylül ayı sonunda çalışmaları tamamlanacak olan «Toplumsal Kalkınmada Gençlik Projesine» katılacak olanlara gidiş-geliş yol ücretleri Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından ödenecek.

● 250'yi aşkın kadın, Konak postanesi önüne karanfillerden yapılmış ve "İKD açılsın yazısı taşıyan pankartı bıraktı

İzmir'de İKD'nin kapatılması kınandı

● Hükümetin olaya seyirci kalmasını da protesto eden kadınlar Konak Postanesi önüne karanfillerden yapılmış ve üzerinde İKD açılsın yazan bir pankart bıraktılar..

İzmir (Politika) — Kısa adı İKD olan İlerici Kadınlar Derneği'nin kapatılmasını protesto eden kalabalık bir kadın topluluğu İzmir'de Konak Postanesi'nde kuyruğa girerek, protesto mektuplarını Başbakan Bülent Ecevit'e, CHP'li bakanlara ve parlamenterlere gönderdiler. Kadınlar bu arada, postanenin önüne karanfillerden yapılmış ve üzerinde «İKD Açılsın» yazan bir pankart bıraktılar.

250'yi aşkın kadının gönderdiği ve 2 bin kadar imzayı içeren mektupların metninde, İKD'nin şimdiye kadar yaptığı eylemler sıralandı ve İKD'nin kapatılmasının kadınların sesinin kesilmek istenmesi anlamına geldiği belirtildi.

Mektuplarda İKD'nin bugün üye sayısının 15 bini aştığı ve şubelerinin 32 il ve ilçeye yaygınlaştığı hatırlatılarak, hükümetin İKD'nin kapatılmasına sessiz kalması kınandı.

ÖZETLE

Marmara Köy-Der Düvertepe'de şube açtı

SINDIRGI — Marmara Köy-Der Sındırgı ilçesinin Düvertepe nahiyesinde şube açtığı bildirildi. Mart ayı içerisinde başlayan örgütlenme çalışmaları kısa bir süre önce tamamlandı ve Köy-Der Düvertepe Şubesi fiilen çalışmalarına başladı. Düvertepe Köy-Der'in müteşebbis yönetim kurulu üyeliklerine de Mehmet Çetin, Mehmet Taşkın ve Abdullah Ay getirildiler.

SÖSA işyerinde 200 işçi direnişte

SİNOP — Sinop'ta kurulu SÖSA A.Ş. işyerinde çalışan Söksa-İş üyesi işçiler direnişe geçti. İmzalanmış olan toplusözleşme hükümlerinin yerine getirilmemesi, bazı işçi ve işçi temsilcilerinin işten atılması ve ücretlerin ödenmemesi üzerine başlatılan grev başarıyla sürüyor. Greve Söksa-İş üyesi 200 işçinin katıldığı bildirildi.

Eskişehir TÖB-DER'in kapanması kınandı

ESKİŞEHİR — TÖB-DER Eskişehir Şubesinin Valilik tarafından 1 ay süreyle kapatılmasının tepkileri sürüyor. CHP İl Başkanı Akın Çamoğlu, bir açıklama yaparak olayın kitle örgütlerine indirilen bir darbe olarak yorumlanması gerektiğini söyledi. Çamoğlu, kapatma kararının derhal geri alınması, ya da sürenin kısaltılmasının gerektiğini belirtti.

Adana Genel-İş Kongresi yapıldı

ADANA — DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının Bölge Merkez Şubesi Başkanlığına Nusret Kendirci seçildi. Genel-İş Sendikasının 5. Bölge Genel Kurul toplantısında çalışma raporunun okunmasından sonra seçimlere geçildi. Seçim sonucunda başkanlığa, Nusret Kendirci, Yönetim Kurulu üyelerine, Duran Özdemir, Hasan Bozkurt, Mehmet Aydın, M. Remzi Zaman, Tahsin Kök, Celâl Ercan, Ramazan Kılıç, Metin Coşar, Emin Ay, Bekir Pekinoğlu, Duran Yılmaz getirildiler.